

NACIAI KONTRAATAKUOJA REINO ŽEMUPYJE

AVIACIJA SMARKIAI BOMBARDUOJA VOKIEČIUS ARNHEIMO SRITYJE

Gravelotte ir Gremency frontuose atmušė dvi stiprias vokiečių kontraatakas

VYR. ŠTABAS, spal. 1 d. — Vokiečiai sutraukė daug tankų ir pradėjo smarkią kontraataką Reino žemupyje, šiandien paskelbė sąjungininkų štabas. Naciai patyrė apie ruošiamą sąjungininkų puolimą, todėl ir stengiasi jį sutrukdyti.

VYR. ŠTABAS, spalio 1 d. — Vakar vakare vokiečių radijas paskelbė, kad stiprus J.A. Valstybių kariuomenės daliniai prasiveržė per Vosgų kalnus ir skuba Bavarijos kryptimi. Vokiečiai turėjo stiprias natūralias apsaugas Belforto fronte, bet jie nepajėgė pastoti kelio Amerikos šarvuotiems.

Amerikos ir britų aviacija vykusiai bombardavo vokiečių kariškas pozicijas ir susisiekimo centrų Arnheimo srityje, šiandien paskelbė štabas. J.A. Valstybių parašutininkai vykusiai priešinosi vokiečiams Kleve fronto ruože.

Calais srityje šiandien rytuose smarkios kovos, bet vokiečių garnizonas jau meta ginklus ir pasiduoda nelaisvėn. Vokiečių karo vadovybė buvo pasiryžusi gintis iki paskutinio kareivio, bet kareivių nuotaika jau palaužta, jie nutarė pasiduoti po smarkesnio aviacijos ir artilerijos bombardavimo.

Olandijos pasienyje vokiečiai tris kartus puolė amerikiečių pozicijas, bet kiekvieną kartą Amerikos parašutininkai vykusiai sulaukė nacių. Visame vokiečių fronte vyksta susirėmimai su naciais, tuo tarpu sąjungininkų štabas traukia reikalingas karo atsargas į palaukiant.

ARTILERIJA IR AVIACIJA PRIVERTĖ NACIUS PASIDUOTI CALAIS FRONTE

Petainas išvežtas į Vokietiją, prancūzų komitetui vadovauja de Brinon, M. Deat

VYR. ŠTABAS, spal. 1 d. — Sąjungininkų aviacija ir artilerija uždavė Calais srityje pasilikusiems vokiečiams tokių smugių, jog jie pradėjo kelti rankas aukštyn.

Po pirmo smarkesnio artilerijos apšaudymo, šiandien vokiečiai pradėjo mesti ginklus ir eiti nelaisvėn.

Pirmomis ryto valandomis jau pasidavė trys tukstančiai nacių. Kiti vietomis dar atsiaudė.

Paliaubos civiliniams evakuoti

Calais fronte buvo padarytos paliaubos civiliniams gyventojams evakuoti, bet vėliau vėl atnaujinti karo veiksmai.

Paliaubų prašė vokiečių pulk. Schroeder, kuris komandavo šio fronto ruožą.

Aš noriu tamstai pranešti, pareiškė jis britų generolui paliaubų metu, kad gavau įsakymą iš fiurerio kovoti iki paskutinio kareivio ir esu nusistatęs taip pasielgti. Prašiau paliaubų, kad galėtume evakuoti civilinius Calais gyventojus.

fronte, kad galėtų suduoti smarkesnę smugį.

Gen. Patton vadovaujama trečioji armija atmušė smarkų vokiečių puolimą Gravelotte pozicijose, šalia Metz tvirtovės. Kiek toliau į pietus, Gremency fronte, amerikiečiai atmušė dvivokiečių atakas ir išvalė nuo priešų didelį mišką. Gravelotte ir Gremency kovų metu amerikiečiai sunaikino 113 vokiečių tankų.

Vokiečiai bando pasitraukti iš šiaurės Olandijos, bet beveik visi keliai jau užblokuoti. Amerikos aviacija sunaikino visą eilę svarbių tiltų, o keliais besitraukiančius vokiečių karavonus apšaudė kulkosvaidžiais. Tuo pačiu metu britų kariuomenė stumiasi pirmyn Maas upės pakraščiais ir užkerta pasitraukimą.

Vokiečių karo komentatoriai pasakoja, kad visame fronte amerikiečiai jau sutraukė didelius pajėgas. Nacių karo vadovybė išpėjo vokiečių divizijas apie artėjantį smarkų puolimą. Jeigu sąjungininkams pavyktų pralaužti "vakarų sieną", sako komentatoriai, tai tada vokiečiams būtų labai jau sunku su laikyti priešą.

Iškraustė 20,000 prancūzų iš Calais

Britų generolas ir vokiečių pulkininkas susitarė dėl paliaubų. Kai susitikimas buvo baigtas, britų generolas pasakė vokiečiui:

"Pulkininke, linkiu tamstai pasigerėti rytojaus bombardavimu". Vokietis nusijuokė, patraukė pečiails ir atsakė: "Karas".

Po susitarimo, tuojau buvo pradėta civilinių evakuacija. Jų išvežta 20,000. Naciai buvo pasiryžę gintis, bet po smarkesnių smugių meta ginklus.

Petainas išvežtas į Vokietiją

LONDONAS, spal. 1 d. — Marš. Petainas iš Belforto išvežtas į Vokietiją, vakar paskelbė vokiečių radijo stotys. Naciai ėmėsi šių priemonių, kad sąjungininkai jo neareštuotų Belforto srityje.

Fernand de Brinon paskirtas vadovauti komitetui, kuris rūpinsis visais prancūzų reikalais.

Komiteto nariais paskirti M. Deat, Joseph Darnand, gen. Eugene Bridoux ir Jean Luchaire.

Kauno Universiteto Rumai

Kauno Universiteto Rumai, kuriuos vokiečiai išsprogdino, kai buvo priversti iš Kauno trauktys.

J.V. kontroliuoja Peleliu salą

PEARL HARBOR, spal. 1 d. — J. A. Valstybių karo jėgos kontroliuoja visą Peleliu salą, šiandien paskelbė Nimitz.

Japonai dar laikosi vienoje oloje, jie prieina prie jūros pakraščio, bet negali išlikti iš savo pozicijų.

Amerikiečiai vartoja nepaprastai galingas bombas, kuriomis tikisi likviduoti paskutinę priešų grupę. J. V. karo jėgos jau naudoja Palau salose užimtus aerodromus.

Nuskandino keturis japonų laivus

SAJ. ŠTABAS N. Ginėjo, spal. 1 d. — Praeitą ketvirtadienį Amerikos lakunai nuskandino keturis japonų laivus Borneo vandenyse, šiandien paskelbė gen. MacArthur štabas.

Amerikos aviacija puola japonų laivus Filipinų vandenyse, priešas jau negali laisvai vežioti prekių šiais vandens keliais.

Borneo saloje lakunai pirmą išsprogdino karo medžiagos sandėlius, o vėliau nuskandino laivus.

Valdžia nesirengia racionuoti kavos

WASHINGTON, D. C., sp. 1 d. — James F. Byrnes, karo mobilizacijos direktorius, šiandien paskelbė, kad valdžia nesirengia racionuoti kavos.

Gyventojų susirūpinimas ir skuba pirkti kavą neturi jokio pagrindo. Užsienio departamentas gavo telegramą iš Brazilijos, kurioje pasižadama parduoti J.V. kavą už anksčiau nustatytas karo meto kainas.

J.V. gaus milijoną maišų kavos kiekvieną mėnesį.

RAUDONOJI ARMIJA ĮSIVERŽĖ Į VARSUVĄ, SKELBIA VOKIEČIAI

Atiduosime gen. Bor teisman, jeigu jis pateks į mūsų rankas, sako Osubka

LONDONAS, spal. 1 d. — Raudonoji Armija šiandien rytą įsiveržė į Varšuvą ir kovoja prieš vokiečius, šiandien paskelbė vokiečių štabas.

Vokiečių aviacija, artilerija, mortarai ir šauliai smarkiai priešinosi sovietų karo jėgoms. Varšuva paversta į kovos lauką, visi josios pastatai subyrę į šipulius, sako naciai. Balkanuose sovietų karo jėgos keliose vietose susikirto su vokiečių divizijoms.

Maskvos agentai šmeižia gen. Bor

LONDONAS, spal. 1 d. — Osobka Morawski, Maskvos Lenkų Išsilaisvinimo Komiteto pirmininkas, šiandien gen. Tadeusz Komorowski-Bor pavadino kriminalistu.

Jeigu jis pateks į mūsų rankas, tai patrauksime jį teisman, laikrašininkams pareiškė Osobka.

Gen. Bor įsakė lenkams sukilti per anksti, kas sudarė labai daug bereikalingų aukų, jis privalės asakyti, tvirtina Maskvos lenkai.

Santykiai su Maskva negerėja

Prezidentas Raczkiewicz pašalino nuo kariuomenės vado pareigų gen. Sosnkowskį, turėdamas viltį pagerinti santykius su sovietų Rusija.

Nepaprastai griežtas Maskvos lenkų užsipuolimas ant naujo lenkų kariuomenės vado rodo, kad šie santykiai nei kiek

Debesuotas, šalčiau. Saulė teka — 6:49; leidžiasi — 6:31.

repagėrėjo.

Gen. Rola Zymierski tvirtina, kad gen. Komorowski suklijo metu visai nebuvo Varšuvoje, bet užmiestyje. Lenkų kariuomenės vado pavaduotojų paskirtas gen. Stanislaw Kopanski, kuris kovojo Tobruke.

D. Nelson gaus aukštą vietą

WASHINGTON, D. C., spal. 1 d. — Vakar oficialiai paskelbta, kad Donald Nelson, Karo Gamybos Komiteto pirmininkas, pasitraukė nuo šių pareigų.

Visus karo pramonės reikalus tvarkys Julius A. Krug, kuris pavadavo Nelsoną, kai jis važinėjo Kinijon.

Prezidentas Rooseveltas nusistatęs duoti D. Nelsonui aukštą vietą, nes jo patyrimas būtina reikalingas valdžiai.

Lietus kenkia kovoms Italijoje

ROMA, Italija, spal. 1 d. — Smarkus lietus pakenkė karo operacijoms visame šiaurės Italijos fronte, šiandien paskelbė štabas.

Amerikiečiai dabar randasi 16 mylių nuo Bologna miesto, kovos eina Battaglia kalnų srityje.

Suomijos sovietiniai komisarai perėmė valdžią ir rengiasi valdyti kraštą, paskelbė laikrašininkams Harold Habrun.

Japonai skelbia, kad Amerikos lakunai vėl bombardavo Marcus salas.

Eilinis kareivis Mickey Rooney vedė Betty Jane Rase, 1944 metų Miss Birmingham.

LIEPOS 9 DIENĄ KAUNE VOKIEČIAI IŠŽUDĖ PASKUTINIUS ŽYDUS

Iš Kauno geto žydai prasikasė tunelį iki Nėries, bet vokiečiai jį atidengė

NEW YORK, N. Y., spalio 1 d. (LAIC) — Šių metų rugpjūčio 15 dienos "Baltiska Nyheter" spausdina šurpų aprašymą paskutinių žydų žudynių Lietuvoje. Pasirodo, kad vokiečiai griebėsi šių nežmoniškų priemonių tuo metu, kai kautynės jau ėjo Vilniuje. Liepos 8 dieną, žudynių išvakarėse, kraustėsi iš Lietuvos vokiečių civilinės administracijos galva, komisaras von Renteln. Matomai, tai buvo jo paskutinis įsakymas.

Laikraštis sako, kad liepos 9 dieną įvykdytų žudynių metu buvo nužudyti paskutiniai žydai Kaune ir baigtos tris metus besitęsios pasibaisėtinos kankynės. Iš Lietuvoje gyvenusių 170-000 žydų, pasilikę tik keli šimtai, kurie slapstosi miškuose. 1944 metų pradžioje Kauno geto buvo 9,000 žydų. Vokiečiai jų nenaikino, nes jie buvo reikalingi įvairiems darbams.

Kovo mėnesį vokiečiai surado slaptą tunelį, kurį žydai iš Kauno geto iškasė iki Nėries. Už šio tunelio kasimą pusę belaisvių buvo sušaudyta.

Vilniaus žydai kovojo prieš nacių

Kovo mėnesį taip pat sunaikinti paskutiniai 3,000 žydų, kurie buvo laikomi Vilniaus gete. Vilniuje žydai sudarė barikadas ir kovojo prieš nacių.

Prieš šešias savaites Kretingos apylinkėse buvo sudaryta nauja koncentracijos stovykla, kurioje buvo varomi Olandijos ir Belgijos žydai.

Jų skaičius siekė 4,000, juos naudojo sunkiausius darbus. Yra pagrindo manyti, kad vokiečiai ir juos išžudė, nes jie visi išvežti iš šios stovyklos.

Naciai iš Lietuvos bėgo paskuboms

Pasitraukimas iš Lietuvos buvo vykdomas su tokia skuba, kad vietomis vokiečiai paliko ukus visai nepaliesius. Jie neturėjo pakankamai vežimų, kad galėtų išvežti maistą.

Naciai nesuspėjo išvežti mašinų, išskyrus kelias naujas dirbtuves. Žaliavas jie pradėjo vežti į Vokietiją dar prieš Vilniaus netekimą.

Tuo pačiu metu naciai išvežė visą metalą, kokį tikėtai galėjo surasti, išvežė sugadintus geležinkelio vagonus, bėgius ir kitokią geležį. Besitraukdami vokiečiai degino didesnius miestelius namus ir sprogdino visus tiltus.

Rusai pasiekė Rygos priemiesčius

LONDONAS, spal. 1 d. — Sovietų karo jėgos šiandien pasiekė Rygos priemiesčius, sako paskutinės žinios iš Maskvos.

Vokiečiai bus išvyti iš Rygos, bet sovietų karo vadovybė pripažįsta, jog teks labai steriu.

Vėliausios Naujienos

— Gen. Eisenhower pasakė Austrijos gyventojams, kad netrukus sąjungininkų armijos įžengs į jų teritoriją; jis patarė pasirošti naikinti vokiečius ir padėti sąjungininkams.

— Sovietų kariuomenė nepajėgė perkelti per Vislą pakankamai kariuomenės, todėl vokiečiai smarkiai puola silpnai ginkluotus Varšuvos kovotojus.

— Calais srityje nelaisvėn pasidavė 7,000 vokiečių. Naciai dar tebelaiko Dunkerkę.

— Britai iškėlė kareivių trijose graikų salose.

— Kinijoje japonai okupavo Tanchuk aviacijos bazę, kurią amerikiečiai sunaikino.

THE COMMUNITY AND WAR FUND

Šis yra mėnuo sukelti Community and War fondui apie tryliką milijonų dolerių. Pirmą mėną lietuviai priimti į fondą. Po visą šalį paskirstyta ir rajonus nustatomos kvotos. Visu tautybių piliečiai-pilietės darbuojasi ir sudeda milijonus dolerių. Rinkliava tik vieną kartą metuose, būtent spalio mėnesį. Aukotojas gauna tam tikrą ženklelį. Kaip ir paprastai, stambiausias aukas sudeda korporacijos, turtuoliai. Darbo klasišė taipgi lošia stambia rolę. Šukis yra "darbo dienos pajamos auksuoti". Daugelis tai ir pildo, bet kai prievartos nėra, tai kai kurie apsieina ir su mažiau. O ypač kai kurie mūsų smarkuoliai sakydavo, "Kam čia duoti, mūsų žmonės negaus."

Šį metų tokio pasitenkinimo jau negali būti, nes tarpe visu pašalpos organizacijų figūroja ir mūsų bendras pašalpos fondas, United Lithuanian Relief. Dabar mes su noru turime aukoti. Iš sudėtų milijonų bus šelpiami ir mūsų žmonės ne tik Europoje, bet ir šioj šaly, nes Community Fund apima visus, kaip civilius, taip ir karo tarnyboj esančius.

S.L.A. 134-TA MOTERŲ KUOPA

Šios kuopos darbščiosios narės, truputį, paaštogavusios, vėl darban sukruto.

Paskutinis susirinkimas buvo gana skallingas ir visais atžvilgiais jaukus.

Kuopos sergančios narės

Malonu buvo išgirsti, kad kuopos ligonės Marija Simaitienė ir Juzė Stankowicz jau baigia pasveikti. Jos yra lankomos burolio kuopos narių ir apdovanotos gėlėmis.

Naujų narių įvesdinimui

Užsibaigus vasaros karščianis ir pradėdant rudeninį sezoną, pagal kuopoje įsigyvenusias tradicijas nutarta surengti paskutiniame vajuje naujai prisirašusių narių įvesdinimui šaunų bankietą. Rengimo komisijon sutiko įeiti šios gerbiamos narės: Domicilė Petrulienė, Akvilė Juodžiūnienė, ir Della Mankienė. Vakariene pagaminti maloniai sutiko mūsų žymiosios virėjos: Juzė Virbickienė ir Valerija Grigaliūnienė. Tikrai džiugu kai tokios patyrusios veikėjos pasiima darbą ir savo rankas, nes pilnai galima pasitikėti, kad jos įgalios pareigas puikiai atliks.

Minėtas bankietas įvyks sekmadienį, spalio 22 d. 1944 m., Marquette Hall, 6908 S. Western Ave. Pradžią 6 val. vak. Bus gražus muzikalinis programos ir šokiai.

Kadangi taip patikėtinos jėgos sutiko šį bankietą surengti ir žymus menininkai pildyti programą, tad malonu iš anksto kviešti gerbiamus svečius daryti sau šiam bankietui rezervacijas. Bilietus galima gauti pas kuopos narses.

— S.L.A. Narė.

DEMOKRATŲ PIKNIKAS GERAI PAVYKO

13 Wardos Lietuvių Demokratų piknikas įvyko rugsėjo 24 dieną Liberty Darže. Buvo daug publikos.

Nuvažiavęs į pikniką ir pasidavęs, pamatė daug savo pažįstamų. Mat, esu gyvenęs 13 wardoje daug metų, taigi buvo malonu susitikti su savo senais draugais ir pažįstamais. Palyginus su kitais šių metų piknikais, tenka pasakyti, kad šis piknikas buvo labai vykęs. Matėsi teisėjas John T. Zuris, Al Kumskis ir daug kitų politikėjų, kurių visų pavardžių neteko sužinoti.

Programą įspildė Suvalkiečių Mišrus Choras. Apie penktą valandą Al. Kumskis pakvietė Suvalkiečių Mišrų Chora programą pildyti, primindamas, kad choras niekuomet nesuvylė klausytojų. Taip ir šį kartą, sako, girdėjome malonių liaudies dainų, kurios mums yra artimos prie širdies.

Choras vykusiai sudainavo kelias dainas, taigi maišytas kvartetas labai gerai sudainavo. Publika palydėjo rankų plojimu gausiai. Choras dainavo tris atvejais. Tarpais buvo kelių ir perstatymas įvairių biznierių ir svečių.

Publika nesiskubino namo, vis laukė ir prašė daugiau dainų, pradėjo vaišinti chorą, kad tik daugiau dainuotų. Reikia sakyti, kad choras nebuvo šyk-

štulis, padainavo daug ir linksmų dainų, kurios publikai labai patiko.

Piknikas baigėsi sutemus. Apie 8 valandą publika skirstėsi namo gerame upe, ir girdėjosi kalbant, kad daugiau tokių piknikų būtų.

— Demokratų Draugas.

a. + a.

JONAS POCIUS
Gyveno 2248 West 24th St.

Mirė rugsėjo 30 d. 1944 m. 11:30 val. ryto, sulaukęs 25 metų amžiaus. Gimęs Chicagoje. Paliko dideliam nuliudimui motiną Vincetną (po pirmu vyru Pocienę), patėvį Joną Murauską, brolį Pranciškų, seserį Petronelę Lisy ir švogerį Kazimierą ir jų šeimą; dedienę Oną Meržvinienę; pusbrolius Walter meržvinską ir jo šeimą, Pranciškų Dobulskį ir jo šeimą, Albert ir Kazimierą Kebeikius ir jų šeimas ir daug kitų giminių ir pažįstamų. Kunas pašarvotas namuose 2248 West 24th St.

Laidotuvės įvyks antradienį, spalio 3 d., 1944 m. iš namų 8:30 val. ryto bus atlydėtas i Aušros Vartų parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas i šv. Kazimiero kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse. Nuliudė:

Motina, Patėvis, Brolis, Sesuo, Švoreris, Pusbroliai ir daug kitų giminių.

Laidotuvių direktorius Lachewicz ir Sunai, tel. Canal 1515.

Chicagos Lietuvių Talka Community And War Fund

"Jei ką apsiimu, tai visa širdžia dirbu" — taip pareiškė p. R. Maziliauskienė, kuomet ji pridavė vardus jos užregistruotų aukų rinkėjų ir pranešė, kad Bridgeporto Lietuvių Gelbėti Fondo Skyrius ir šv. Petronelės D. ja nubalsavo aukot Community and War Fund'ui. Maziliauskienė, Budrys, Aleliunie, Balanda ir kiti bridgeportiečiai dirba visa širdžia sėkmingam vajuos pravedimui.

* * * P. ia Zolpienė, N. Klimas, V. Balanda, E. Samienė, L. Šimutis, H. Stathienė, O. Biežienė, J. Daužvardienė ir kiti pašvenčia nemažai laiko lankymui draugijų susirinkimui. Jie saiko kalbas, aiškina Community and War Fund vajuos tikslus, lietuvių figuravimo jam svarbą ir tt. Jų dėka, užrašyta daug lietuvių aukų rinkėjų ir gauta pasižadėjimų aukoti C & W Fund'ui.

* * * Dariaus Girėno Kareivių Motinų Klubas yra tik vienu metu senumo, tačiau per tą trumpą laiką nuveikė visą eilę melaširdingų darbų. Klubas pagudžia savo narses, teikia aukas lietuviškiems reikalams ir remia kitus kilnius darbus. Vėliausiam susirinkime papildė gražiuosius savo darbus \$100 auka Community & War Fund'ui.

— Nuo sekmadienio šeimininkės vietoj 16, privalės duoti 20 punktų už sviestą.

— Popiežius tarėsi su Myron Taylor, prezidento atstovu.

Nušovė daug fazanų, sugrįžo iš medžioklės

Neseniai buvo pranešta Naujienose, kad pp. Dominikas Kuraitis, Milda Buick Sales ir garžo savininkas, Juozas Azukas, tavernos ir apdraudos biznierių, ir p. Janulis, tavernos bizniero savininkas, vyksta į Dakota valstiją fazanų šaudyti.

Well, medžiotojai jau sugrįžo, Hitchcock miestelio apylinkėse, South Dakota valstijoje, jie medžiojo. Šiomet kvota vienam medžiotojui buvo 50 paukščių. Mūsų lietuviai kiekvienas po tiek paukščių ir nušovė. Tačiau šiemet medžiojimas buvo sunkesnis, negu pernai.

Pernai galėjai važiuoti keliu, pakelti paukščius pravažiuodamas ir šaudyti. Šiomet gi teko ilgą kelią pėsčiam eiti, braidyti aukštoj žolėje ir itin įtemptai padirbėti per dieną kol savo kvotą padarei.

Gal but, sako p. Kuraitis, lengviau medžioti bus tiems, kurie nuvažiuos vėliau, pavyzdžiui, i mėnesį ar i pusantro mėnesio laiko.

Medžioklė prasideda apie 10 valandą ryto. Ji tęsiasi visą dieną iki suotemos, iki 7 valandos vakaro. Beeidamas, beieškodamas paukščių, vis tėmydamas, per dieną tikrai pavargsti. Vakar dar reikia važiuoti i miestelį ir vežti nušautus paukščius i šaldytuvą. Kai pavalgės miestely sugrįžti i kabiną, kurią pasisamdei nakvynai, tai jau pasidaro labai malonu atsigulti ir pašilsėti. Na, kitą rytą ir vėl stok darban. Žinoma, tiek gerai, kad visos biznio problemos, spaudžiusios jus Chicagoj, nu-

tolsta, o pasilieka artimiausia užduotis — fazanai. Aplinkos pajavirninimas geras dalykas, o čia dar ir užduotį turi šaudyti fazanus.

Kai Chicagiečiai lietuviai važiuo traukinių i Hitchcock, tai kone visi pasazieriai atrodė būvę medžiotojai. Tik mažai važiuo tokių pasaziierių, kurie nesivežė šautuvų.

Beje, medžioklėje yra ir pavojaus. Pavyzdžiui, ten Hitchcock apylinkėje, vienam daktarui šratas pataikė i gerklę ir i strigo i liežuvi. Kitam vyrui šratas įlindo i žandą. Mat, daug medžiotojų esame, daug šaudoma i visas puses.

Gyventojai kalbamoj apylinkėje atrodo biedni. Prieš kelą metų dukių dehesiai užgavo sritį. Atrodo, kad ji neatsipeikėjo pilnai ir iki šiol. —V.P.

PIRKITE KARO BONUS

Du Lietuviai Sužeisti Karo Veiksmuose

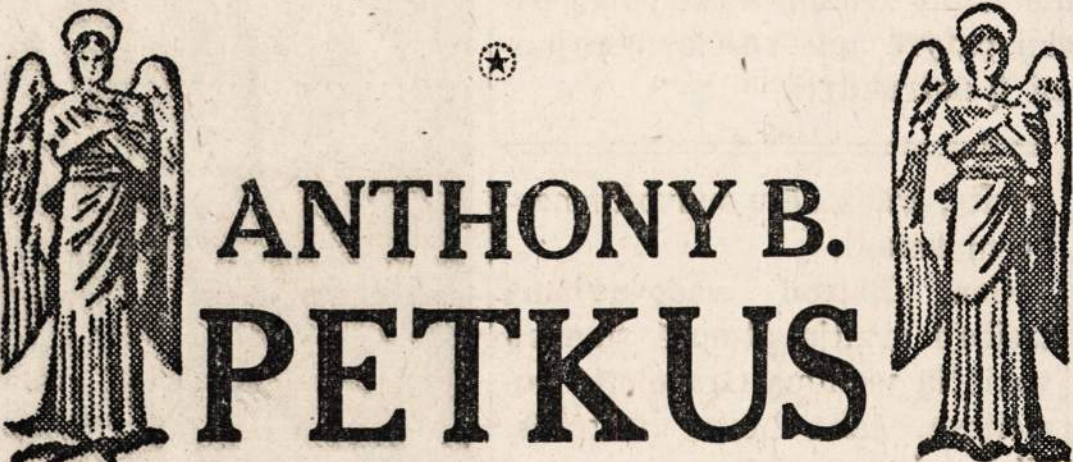
Karo Departamentas paskelbė vardus 85 vyrų, kilusių iš Chicagos ir apylinkės, kurie buvo sužeisti karo veiksmuose. Jų tarpe minimos dvi lietuviškos pavardės:

Pfc. Boleslaus Juodgalvis. Jo motina, ponja Angeline Kreter, gyvena adresu 4637 So. Paulina st., Chicago.

Pfc. Edward Pluta. Jo moteris, ponja Genevieve V. Pluta, gyvena adresu 1635 W. 18th street, Chicago.

TAISOME Skalbiama Mašinas, Refrigeratorius, Dulkių Valytuvus ir Motorus

DARBAS GARANTUOTAS
1649 West 47th St.
Tel. YARDS 1866.

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas GROvehill 0142

1410 SOUTH 50th AVENUE
Telefonas CICero 2109
CICERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 So. Hermitage Ave.
Visi Tel. YARDS 1741-1742

4330-34 So. California Ave.
Telefonas LAFayette 0727

DYKAI KOPLYČIOS VISOSE CHICAGOS DALYSE

Laidotuvių Direktorai

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

Ambulance
Patarnavi-
mas Dieną
ir Naktį

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 1419

I. J. ZOLP
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 0781

MAŽEIKAS
3319 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 1138-1139

EVANAUSKAS
3319 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 1138-1139

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. CANAL 2515 FULL 1270 COMMODORE 5765
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 4908

STATEMENT OF THE OWNER-SHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF MARCH 3, 1933.

Of Naujienos, The Lithuanian Daily News published daily except Sunday at 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois for October 1st, 1944. State of Illinois ss.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Pius Grigaitis who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the President of the Lithuanian Daily News "Naujienos" and that the following is, to the best of knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, the circulation, etc., of the aforesaid publication for the date showing in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Act of March 3, 1933, embodied in section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

Publisher Lithuanian News Publishing Co., 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Editor Pius Grigaitis, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Managing Editor None

Business Managers: Pius Grigaitis, Julia August.

2. That the owners are: Lithuanian News Pub. Co., J. Smotelis, Veronika Smotelis, K. Gugis, Nora Gugis, T. Kypkevicz, A. Zymont, P. Grigaitis, K. M. August, Paul Miller, A. Rudinskas, all of 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

3. That the average number of bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are Universal Savings and Loan Association.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholders or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is 7,463.

Pius Grigaitis, President.

Sworn to and subscribed before me this September 30th, 1944.

Michael J. Tananevich, Notary Public. (My commission expires Jan. 14, 1947.)

LOVEIKIS

Siunčiam Gėles Telegramu i Visas Pasaulio Dalis

KVIETKININKAS

Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams

3316 SO. HALSTED ST.

TEL. YARDS 7308

URBA

Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams

GELININKAS

4180 Archer Avenue

Phone LAFAYETTE 5800

Chicagos Draugijų, Klubų Valdybos 1944 Metams

TEISYBES MYLETOJŲ DRAUGYSTES VALDYBA 1944 METAMS: Joe Balchunas, pirm., 7149 S. Sacramento Ave.; St. Stanevicius, Vice-pirm., 888 West 33rd Street; A. Kaulakis, Nut. rašt., 3261 So. Halsted St., Tel. Victory 0399 arba Yards 0123; F. Kasper, Fin. rašt., 3534 So. Lowe Ave.; J. Rachunas, Iždininkas, 2656 W. 69th Street; Z. Grigonis, Kontr. rašt.; J. Racevicius, Iždo globėjas; V. Valaitis Ligonijų prižiūrėtojas; Dr. J. P. Poška, Daktaras-kvotėjas, 8133 So. Halsted St.; L. Jucius Maršalka. Susirinkimai vyksta kas antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio, 12 val. dieną, Chicagos Lietuvių Auditorij., 2133 So. Halsted St. Nariai priimami nuo 18 metų iki 45 metų, vyrai ir moterys.

HUMBOLDT PARK LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBO VALDYBA 1944 METAMS: Pirmininkas—C. Kairis, 3031 N. Park Side Ave., tel. Berkshire 7406; Vice-pirm.—M. Cepulevicius, 3327 W. Le Moyne St., Spaulding 7903; Prot. rašt.—A. Lungvicius, 1814 W. Wabansia Ave., Humboldt 2285; Finansų sekr.—S. Buneckis, 3327 Le Moyne St., Spaulding 7903; Kasierius—M. Popiere, 1701 N. Crawford Ave., Albany 9236; Maršalka—A. Kuprevicius, 3327 W. Hirsch St. Susirinkimai laikomi kas trečią trečiądienį, 3800 Armitage Ave.

Lietuvių kalbos reikalais

(Tęsinys)

Lietuvių kalbos reikalais buvo parašyti keli straipsniai, bet atrodo, kad jais visas reikalas ir pasibaigė. Aš noriu pasiūlyti konkretų planą, kuris duotų galimybės kalbos klausimais nuolat pasisakyti. Šiam tikslui, žinoma, turime parašyti "Naujienu" Redakciją, kad įvestų savo laikraštyje kalbos skyrelį, arba leistų kartas nuo karto šiais klausimais pasisakyti.

Siūlomame laikraščio skyrelyje visi, kuriems rūpi kalbos reikalai, galėtų pasisakyti visais abejotiniais klausimais. Neturime specialistų, kurie galėtų duoti "tikrus" atsakymus, bet bandytume dalintis įgytomis žiniomis. Jame, tame skyrelyje, galėtume aiškinti žodžių prasmę arba prasmes, galėtume duoti tikslus anglų kalbos vertimus, galėtume tartis ir ginčytis apie tokius žodžius, kurie mažai pažįstami, bet kurie yra lietuviški ir tinkami kasdieniniui kalbai.

Naujai steigiamas skyrelis, žinoma, neturėtų pakenkti dabartinėms lietuvių kalbos pamokoms, kurios kartas nuo karto spausdinamos šame laikraštyje. Jis privalėtų tas pamokas papildyti ir įtraukti didesnius skaitytojų būrius į kalbos reikalų tyrinėjimą.

Laikraščio vieta labai brangi, todėl visi, kurie domisi kalbos reikalais, privalo prisilaikyti tam tikrų nuostatų. Kalbos klausimais nereikia rašyti sieksinių straipsnių, kurie nevisuomet svarstomą klausimą išaiškina. Privalome taupyti laikraščio skiltis ir išmokyti savo mintis išdėstyti trumpesniuose rašiniuose.

Kalbos skyrelis privalo būti gyvas. Tokiu jį galėsime padaryti tik tuo atveju, jeigu visi, kuriems rūpi šie klausimai, pasizadės rašinėti. Jie privalo ne tik pasizadėti, bet turi nepatingėti savo nuomonę pareikšti apie kiekvieną keliamą klausimą, jeigu, aišku, gali ką nors naujo įnešti.

Svarstant kalbos klausimus, privalome vengti vienas kitą

užgaulioti. Užgauliojimai įdomūs labai mažam rateliui. Jie suteikia pasitenkinimo autoriui ir artimiems jo draugams, bet kiti skaitytojai jais tik pasipiktina. O užgautajam asmeniui jie suteikia labai karčių valandų, dažnai ir visai atstumia jį nuo tos žmonių grupės, su kuria jis galėtų pasidalinti įvairiomis vertingomis mintimis.

Pašaipia taip pat nieko gero neatsieksime. Šaipytis galima iš tų, kurie privalo žinoti, bet nežino. Labai žema yra ta pašaipia, kuri taikoma mažiau žinančioms ir neturėjusioms progos žinių įsigyti.

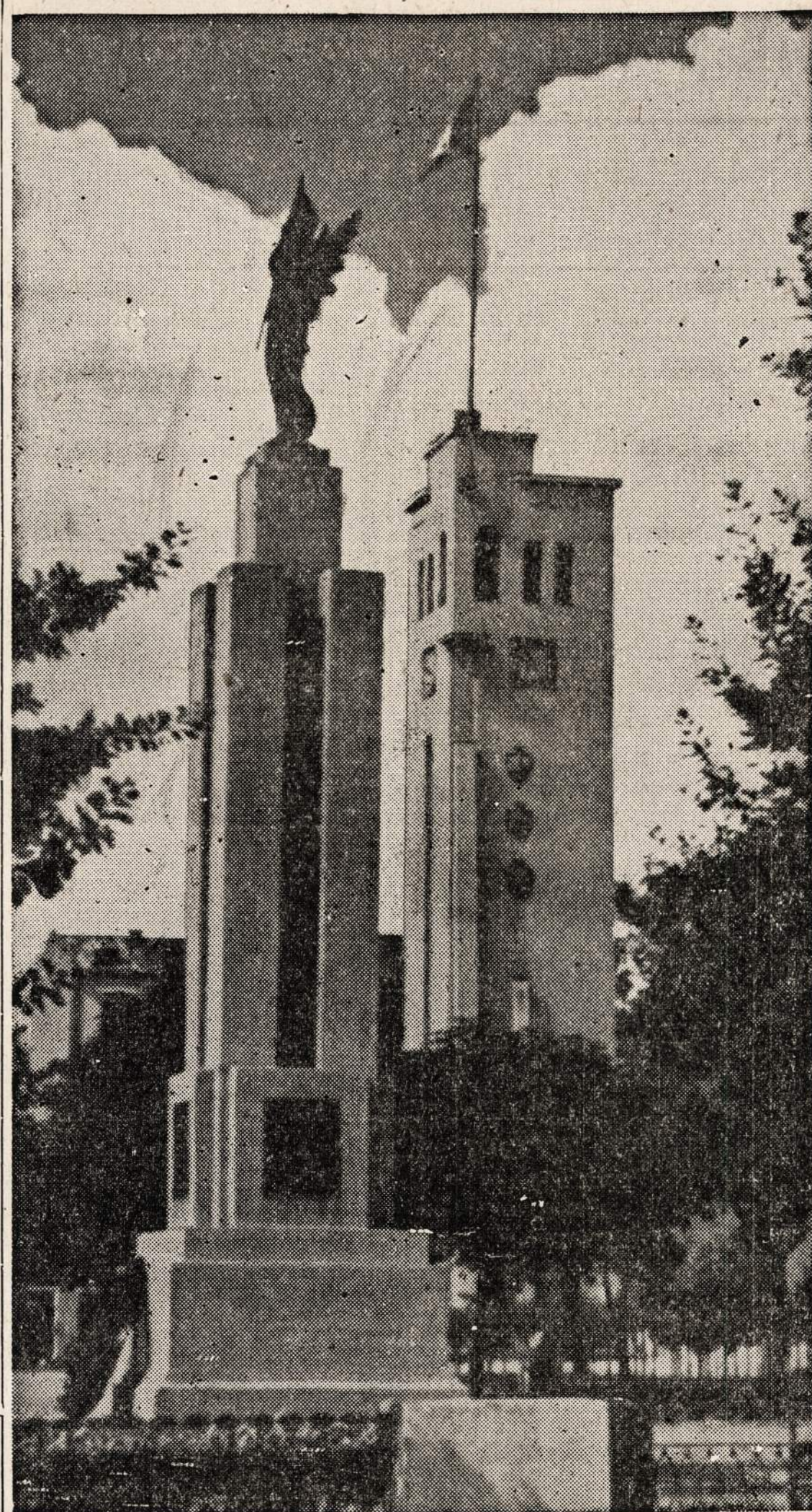
Visuomet privalome turėti galvoje, kad kalbos klausimais kiekvienas turi teisės pasisakyti. Kalbos dalykuose pradžios mokyklą baigusio nuomonė yra tokios pat vertės, kaip ir titulus įsigijusio specialisto. Musų mokslininkai iš didelio rašto kartais išveda iš krašto. Paprastas Brooklyno siuvelas kartais aiškiau savo mintis išdėsto, negu mokyklas lankęs ir titulus gavęs daktaras.

Niekas neprivalo vengti savo nuomonės kalbos klausimais pareikšti, nes ir paprasčiausias paaiškinimas dažnai gali nušviesti tokį dalyką, kurio niekur kitur negalime išaiškinti. Niekas neturi įsivaizduoti, kad jis kišeniųje nešiojasi atsakymus visiems klausimams. Nagrinėjant kalbos klausimus daug gali pasimokyti ir šį tą nusimanantieji šame klausime, jeigu, žinoma, jie mokės mokyti.

Jeigu prisilaikysime viršuje nurodytų pastabų, turėsime reikalingo pakankamo ir mokėsimės vienas kitą gerbti, tai be žodžių ir lietuviškų knygų sugėbėsime išaiškinti daugelį kalbos dalybų. Kiekvienas naujai įsigytas žodis praturtins mūsų kalbą, kiekviena nauja žodžio prasmė atneš įvairumo kasdieniniame gyvenime.

Darbo pradžia.

Turiu visą eilę lietuviškų žodžių, kurių prasmės nežinau, arba kurių man žinoma prasmė atrodo nepilna. Keliais atve-

LAISVĖS STOVYLA

PRISIMINUS JONĄ RUKŠTALĄ

šeštadienį, rugsėjo 23 dieną, atskleidęs Naujienų puslapį, pastebėjau Jono Rukštalo paveikslą su linksma šypsena. Nesiteiraudamas kas yra žemiau parašyta, aš irgi, linksmai šypsodamas, ištariau: "Hello, Jonai — nes taip tardavau visados, susitikęs jį. Pamaniau, kad Jonas parvažiavo apsilankyti. Bet patikrinus žemiau kas yra

jais klausinėjamą pažįstamą, bet ir jie nesugebėjo duoti patikimų paaiškinimų. Tai dar ne reiškia, kad mano pažįstami lietuvių kalbos nepažinti, bet tai reiškia, kad jų tarpe nėra tokių, kuriems tie žodžiai būtų savi. Reikia ieškoti platesnių pažinčių, kuriems nežinomų žodžių prasmė yra žinoma.

Pradėsiu nuo žemaičių. Tikrai žinau, kad žemaičiai vartoja žemiau duodamus žodžius, todėl iš jų ir norėčiau išgirsti ką reiškia:

1. Knostelėti, knostelėjau.
2. Įbausti, įbaudė.
- Pradžioje "įbausti" maišiau su "nubausti", "pabausti", bet galų gale įsitikinau, kad jis turi turėti visai kitokią prasmę.
3. Sarginti, sarginau dvi savaites.

Maniau, kad "sarginti", reiškia "gydyti", "ligonį prižiūrėti", bet man tvirtina, jog ir čia prasmės neatspėjau.

4. Atsizinoti.
  5. Erti, kambariai erti.
- Būčiau labai dėkingas, jeigu žemaičiai man ne tik žodžių prasmę paaiškintų, bet duotų vieną, du arba ir daugiau sakinių, kuriuose jie vartojami.

M. Gudelis
(GALAS)

10 žuvo traukinio nelaimėje

MISSOURI VALLEY, Ia., rugs. 29 d. — Prekybinis traukinys šiandien įvažiuo į keleivinį traukinį ir sužeidė apie šimtą keleivių.

Dešimt sužeistųjų jau mirė, yra ir daugiau labai sunkiai sužeistų. Teismas atydžiai tiria nelaimės priežastis.

parašyta, pasidarė kitoks reginys — kad reikėjo net skruostai apsišlostyti.

Su Jonu Rukštala man teko susipažinti bedainuojant Pirmyn Chore, kada vieną pamoką vakarą aktyvi choro dainininkė Emilija Razmiutė perstodė choro mokytojai K. Steponavičiui gražų, augalotą jaunuolį. Tai buvo Jonas Rukštala. Mokytojas, vos pradėjęs tikrinti naujo dainininko balsą, ko ne pašoko ir tuoj paprašė sėdėti, nurodymas vietą šalia manęs. Man irgi buvo malonu turėti jauną dainininką šalia savęs, nes visų mūsų senesniųjų dainininkų buvo troškimas, kad juo daugiau jaunuolių pritarus prie choro.

Pradėjus dainų pamokas ir sudainavus porą sakinių, pasijutau, kad šalia savęs jau turiu nepergalimą konkurentą. Tai buvo jaunas dainininkas Jonas Rukštala. Jis turėjo netik gerą balsą, bet buvo gero kai pažengęs ir muzikoj, ir taip pastebėjau Jono Rukštalo aktyvumą, ponios žukauskienės, namuose.

Rukštalo pavardė man buvo gerai žinoma, nes dar Antalieptės pradinę mokyklą teko kantu mokintis su Rukšta. Betgi ir į Ameriką viename laive atvažiavome su Rukštala, kadangi netolimoj kaimynystėj, kaimuose Baibiuose ir Šlepičiuose, buvo, rodos, keli Rukštalos. Tad pertraukų laike tuo jau pradėjau teirautis pas savo naują konkurentą, kuris taip gražiai lietuviškai kalbėjo, geriau negu, aš. Užklaustas, jis labai prielankiai pasisakė, kad esąs Amerikoje gimęs, bet dar mažas buvęs parvežtas į Lietuvą, kur kiek laiko gyvenęs apie Salaką, bet vėliau vėl sugrįžo į Ameriką.

Tada supratau, kad iš Lietuvos esame nelabai tolimi kaimynai. Aš pasisakiau, kad esu iš Antalieptės, kurią jis irgi žinojo. Tai toks mūsų buvo pirnas susitikimas su Jonu Rukštala. Nors aš buvau jau pusėtinai senbėrnis, bet jaunuolis Jonas Rukštala niekad neparašė nepakalbėdus dągi ištoliau.

KORESPONDENCIJA

Waukegan, Ill.

Grįžo iš rytinių valstijų p-lė Emilija Parmalis

Šiomis dienomis grįžo iš rytinių valstijų p-lė Emilija Parmalis. Ji aplankė Maine valstiją, Bostoną, New Yorką ir Philadelphia. Iš viso buvo išvažiavusi 3 savaites.

Atostogas ji smagiai praleido, įdėgė saulėje ir tikrai šauniai atrodė. Bekeliaudama aplankė ir savo tėvėlių draugus, kurie gyvena Philadelphiajį.

P-lė Parmalis yra farmaceutė, plačiai vietos lietuviams žinoma Lincoln Drug Store savininko, p. Frank Šeštoko, podukra. Dienomis p-lė Parmalis padeda tėveliams biznį varyti, o vakarais ji lanko mokyklą ir siekiasi aukštesnio mokslo. —Z.

SMULKIOS ŽINIOS IŠ VISUR

—Naujai išrinktas Kubos prezidentas, Dr. Grau San Martin, Meksikos kariškų lėktuvu atvyko į Meksiką pasitarimams.

—Abi graikų kovotojų grupės sutiko klausyti sąjungininkų karo vadovybės įsakymų.

—Pranešama, kad trys komunistų partijos nariai bus priimti į naują Rumunijos ministerių kabinetą. Manoma, kad nauju premjeru bus princas Barbu Stirbey.

—Agentinos valdžia informavo britus, kad ji nesirengia įsileisti karo kriminalistų, ji taip pat neleidžia jiems sudaryti piniginių atsargų.

žinoma, aš irgi atsakydavau Hello, Jonai, o paskutiniį kartą su Jonu Rukštala teko pasimatyti kada jis jau devėjo uniformą.

Jonas Rukštala ilgai neišeis iš minčių tų, kurie jį pažinojo, o ypač poniai žukauskieni, kuri taip didžiavosi savo klusniu, gražiu ir talentingu auklėtinu, ir manau, kad ji nei vieno parengimo nepraleido, kuriame galėjo matyti savo auklėtinį, Joną Rukštalą, scenoj vaidinant arba dainuojant.

Šioj liudėsio valandoj mano nuosirdi užuojauta jaunai našlei Rukštalienei, poniai žukauskieni ir žukauskui, ir sakau, sudie gi tau, Jonai — su augščiau dvasia atlikai garbingą kelionę. —X. Š.

AR SKAUDA KOJOS?

Nuo Niežėjimo, Skaudėjimo, Persidirbimo, Prakaitavimo. Dr. Blaszyński rekomenduoja šiuos miltelius: **BOROCYL FOOT-BATH** ir **OXINE**. Trinkit kojas kasdien su Borocyl milteliais, nušluostę, ištrinkit su Oxine milteliais. Gaunamos apylinkės vaistinėse. Tel. **BOROCYL CO., 1200 N. Ashland Av. BRUNS. 7209**

CRANE COAL COMPANY
5332 So. Long Avenue
Telefonas PORTSMOUTH 9022
WEST VIRGINIA SIJOTOS LUMP \$9.80
STOKER COAL, Aukštos rūšies, du \$7.45
sykiau plantos, Chemiškai prirengtos
BLACK BAND LUMP \$11.25
PETROLEUM COKE Extra Coarse \$12.50
PETROLEUM COKE PILĖ RUN \$10.95

PASKOLOS DAROMOS
ant Pirmų Morgičių
už pigesnę nuosimtį — be komišino PAS
MUTUAL FEDERAL
Savings and Loan Assn. of Chicago
2202 WEST CERMAK ROAD Telefonas CANAL 8887
BEN. J. KAZANAUSKAS, Raštininkas.

George Meany, Amerikos

Darbo Federacijos finansų sekretorius, Karo darbo tarybos apklausinėjime pareiškė, jog pragyvenimas labiau pakilo, negu darbininkų atlyginimas.

KAS PIRKO KARO BONUS

Per Universal Savings and Loan Association bendrovę pirkite karo bonus šie asmenys:

Po \$100.00
Anton ir Stella Daugala, 233 W. 61 St.

Carl S. Crislow ir Etty Strueman, 1749 S. Halsted St.
Charles Plack ir Lillian Plack, 900 W. 19 St.

Michael Šileikis ir Paulina Šileikis, 1516 N. Kedzie Ave.
Tony Rypkevicius ir Kastė, 1517 N. Bell Ave.

N.N., 2 bonus.
Stanley Leips ir Irene Tananevich, 670 W. 18 St.

Po \$50.00

John Savage ir Maxine Savage, 717 W. 21 Pl.
Frank Klikna, 1655 N. Paulina St.

Paul Fundarik, 946 W. 18 St.
Stanley Leips ir Irene Tananevich, 670 W. 18 St.

Po \$25.00
John Stastny ir Mary, 918 W. 18 Pl.

Louis Banis ir Martha Banis, 1827 S. Halsted St.
Frank Gorman, 951 W. 19 St., 2 bonus.

Charlotte May Station, 900 W. 19 Pl.

Paulina Šileikis ir Michael Šileikis.
Vivian Station, 900 W. 19 Pl., 2 bonus.

Marion Station, 4 bonus.
Edward L. Station.

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai

Phone CANAL 6122

Dr. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REPublic 7868

Ofiso Tel. VIRGINIA 0036
Rezidencijos telefonas
BEVERLY 8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vak.
Trečiądieniais pagal sutartį.

Dr. F. Pulsucki Le Van
DR. GRACE ILIFF
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos kasdien—2—4 ir 7—9 vak.
1957 W. Garfield Blvd.
Cor. Damen. HEMLOCK 6699

A. Montvid. M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON STREET
Val.: 1 iki 3 popiet, 6 iki 8 vak.
Telefonas SEELEY 7330
Namų telefonas BRUNSWICK 0591

Telefonas YARDS 3146

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS PRITAIKO
744 W. 35th Street
Valandos: 11—12; 2—4 ir 6:30—8:30
Pirmadieniais tik nuo 2—4 ir
6:30—8:30. Šventadieniais: 11—12.

DR. STRIKOLIS
Gdytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8
val. Nedėlioj pagal susitarimą.
Ofiso tel. YARDS 4787
Namų tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NAUJOJE VIETJOJE
2403 West 63rd St.
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9
vakaro, trečiądieniais ir sekmadieniais
pagal susitarimą.
Telefonas HEMLOCK 7899
Namų tel. HEMLOCK 0333

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
Tel. Hemlock 8700. Rez. Pro. 6080
Jei neatsiliepi, šauk—SEELEY 0434

Dr. Peter J. Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6155 SO. KEDZIE AVE.
VALANDOS:
nuo 2—4 ir nuo 7—9 kasdien,
išskiriant trečią, ir sekmadienį.

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAfayette 3210
Res. Tel. REPublic 0054
Jeigu neatsiliepi —
Šauk KEDZIE 2868
VALANDOS:
Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet ir
nuo 6 iki 9 val. vakarais. Trečią-
dienio vakarais ir sekmadieniais
pagal susitarimą.

Daktarai Žilvičiai
GYDYTOJAS IR DENTISTAS
Naujoji Vietoj
3246 So. Halsted St.
Telefonas CALumet 7358

KITATAUČIAI
DR. HERZMAN
IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 39
metus kaip patyręs gydytojas chi-
rurgas ir akušeris
Gydo staigias ir chroniškas ligas
vyrų ir moterų ir vaikų pagal nau-
jausius metodus. X-Ray ir kitokius
elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija
1031 W. 18th St. netoli Morgan St.
Valandos nuo 10—12 pietų ir
nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną
dieną, išskiriant šeštadienio vaka-
ro ir nedėliomis.
Tel. CANAL 3110
Rezidencijos telefonas:
Superior 9454 ar CENTRAL 7464

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4729 S. Ashland Ave.
(2tros lubos)
Ofiso Telefonas: YARDS 0554
Jei neatsiliepi šaukite—
Res. Tel.: MIDWAY 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vak.
Sėkmadienį nuo 10 val. iki 12 diena.

AS NORIU PASIDĖTI PINIGŲ, O AS NORIU PASKOLOS ANT MORGICIŲ

MOKAME 3% UŽ PADETUS PINIGUS 2 KARTUS METUOSE
Visi indėliai apdrausti iki \$5,000.00.
Duodame paskolas ant ilgų išmokėjimų.
Raštinė atidara nuo 10 val. ryto iki 7:00 val. vakaro, šeštadieniais iki 2:00 val. po pietų.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1739 So. Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Atsilankiusiems duodame popierines bankutes veitui.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Chicago 8, Ill.
Telephone CANal 8500

Subscription Rates:
\$6.00 per year in Canada
\$6.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien išskiriant
sekmadienius. Leidžia Naujienu
Bendrovė, 1739 S. Halsted Street,
Chicago, Ill. Telefonas Canal 5800.

Užsakymo kaina:	
Chicagoje — pastu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išsiuntinėjus:	
Viena kopija	3c
Saveitei	18c
Mėnesiui	75c
Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.25
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Užsienioose:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

APŽVALGA

KALĖJIMAS UŽ PASIVĖLINIMĄ I DARBĄ RUSIJOJE

Stalinškas "socializmas" Rusijoje yra tokios rūšies, kad darbininkas, pasivėlinęs į darbą, yra baudžiamas algos sumažinimu arba net kalėjimu. Ir darbininkas negali pasiteisinti tuo, kad jisai negavo vietos gatvėkaryje arba kad jį sutrukdė kitokia ne nuo jo kaltės pareinanti transportacijos kliūtis. Jisai yra baudžiamas ir tiek; ir dirbtuvės užveizda turi patraukti jį tieson, o kad ne, tai jisai pats užsitraukia bausmę.

Jeigu darbininkas Rusijoje be leidimo pakeičia savo darbo vietą arba kelis kartus "sauvališka" neatvyksta į darbą, tai jisai gali gauti penkis, šešis arba aštuonis metus kalėjimo, — kas bet kurioje kapitalistinėje šalyje būtų palaikyta didžiausiu žiaurumu. Tegu atsitinka toks dalykas Amerikoje, koks triukšmas čionai kiltų!

Ir tai nėra kokių nors "fašistų" arba "pro-nacių" prasimanymas, bet faktai, pranešami tiesiog iš Maskvos.

Tiesa, apie visa tai buvo seniai rašyta "Naujienose", kai tie žiaurūs įstatymai prieš Rusijos darbininkus buvo tik išleisti ir paskelbti (dar prieš karą). Bet šiais laikais, kada pasaulyje įvyksta tiek daug visokių sensacingų dalykų, žmonės užmiršta, ką jie girdėjo arba skaitė prieš kelėtą metų. Taigi yra labai pravartu tuos faktus pakartoti.

Chicagos dienraščio (pro-bolševikiško) "Sun" korespondentas Maskvoje, p. Edward Angly, atliko gerą darbą, pranešdamas rugsėjo 29 d., kaip "darbininkiška" Rusijos valdžia elgiasi su darbininkais.

Jisai rašo, kad darbininkui, vyrui arba moterei, norinčiam persikelti iš vienos dirbtuvės į kitą, reikia pereiti per ilgą formalumų šerengą ir daug popierės būna sudarkoma, pirma negu jisai gauna leidimą. O persikėlimas be leidimo yra skaudžiai baudžiamas kriminalis nusikaltimas.

Karo šalpos vajas

Per šį mėnesį eis aukų rinkimas visos šalies Karo Fondui (National War Fund), kuris tas aukas paskui išdalins įvairioms organizacijoms, aptarnaujančioms šios šalies ginkluotą jėgą — kaip USO, jurininkų paramos draugija ir karo belaisvių šelpimo draugija — ir įvairių tautų šelpimo komitetais.

Tie komitetai (arba fondai), kurie gaus kiekvienas savo dalį iš National War Fund, šelpia nukentėjusius dėl karo Anglijos, Rusijos, Kinijos, Graikijos, Francuzijos, Lenkijos, Jugoslavijos, Belgijos, Čekoslovakijos, Holandijos, Norvegijos, Liuksemburgo, Danijos, Filipinų, Italijos ir Lietuvos žmones bei pabėgėlius.

Tai jau ne pirmas toks aukų rinkimo vajas, ir lietuviai visuomet jį gausiai remdavo. Bet šiemet jie aukos Karo Fondui dar dosniau, žinodami, kad tos aukos eis taip pat ir nukentėjusiems Lietuvos žmonėms. Lietuvių Bendras Fondas (United Lithuanian Relief Fund of America) yra oficialiai priimtas į National War Fund.

Miestuose, kur yra visų tautų vietiniai fondai, lietuviai privalo dirbti kartu su jais. Chicago, pav. turi Community and War Fund, kuriame dalyvauja visi žmonės be tautų skirtumo. Į jį įeina ir lietuvių atstovai. Kiekvienas aukotojas čia duos savo auką tam fondo skyriui, kuris apima jo apielinkę, nežiurint kas tą skyrių "runija" — angliškai kalbantieji žmonės, lietuviai arba lenkai. Visų aukos bus dedamos į vieną daiktą.

National War Fund prašo, kad aukotų kiekvienas, kiek kas išgali. Tegu nė vienas lietuvis amerikietis to prašymo neatmeta!

Šelpimas ir politika

Kada mes kalbame apie Lietuvos rėmimą, tai privilome skirti du dalykus: labdarybės darbą Lietuvos žmonių naudai ir politiška pagalbą Lietuvai. Abu dalykai yra reikalingi, bet jų negalima maišyti vieno su kitu.

Lietuvos šelpimu užsiima **Bendras Amerikos Lietuvių Fondas**, kuris savo veikimą išvystys ypatingai per šį spalio mėnesį, kai eina visoje šalyje aukų rinkimas šalpos reikalams. Šitas darbas neprivalo turėti nieko bendro su politika.

Bet Lietuvos laisvės atgavimas tai — politikos klausimas. Amerikos lietuviai milžiniškoje savo daugumoje trokšta, kad jų tėvų kraštas būtų atsteigtas, kaip nepriklausoma valstybė, turinti tokias pat teises, kaip ir kitos valstybės, didelės ir mažos.

Šito tikslo pasiekti negalima labdarybės keliu. Labdarybė gali alkančius pavalgydinti, sergančius aprūpinti vaistais, bet ji negali suteikti tautai laisvo gyvenimo. Kad tauta įgytų laisvę, ji turi gintis nuo tų, kurie kėsinais ją pavergti; ji turi reikalauti, kad jos teisės būtų pripažintos ir pagerbtos.

Šitame reikale Lietuvai stengiasi padėti **Amerikos Lietuvių Taryba** ir plačioji Amerikos lietuvių visuomenė, kuri veikia su ja išvien.

Padėti Lietuvai iškovoti laisvę reikės didelių pastangų, kurioms tenka pašvesti ne tik daug energijos, bet ir daug pinigų.

Lėšų šitam tikslui joks šelpimo fondas neskirs, ir būtų neteisištas dalykas vartoti politikos reikalams aukas, sudėtas labdarybei. Taigi Amerikos Lietuvių Tarybos rėmimas neprivalo būti apleistas net ir tada, kai eina šelpimo vajas.

Veiklieji darbuotojai kolonijose paprastai dalyvauja ir šelpimo darbe, ir Lietuvos laisvės rėmimo darbe. Bet yra svarbu, kad jie visuomet turėtų galvoje, jogei čia yra du skirtingi tikslai, ir kad kiekvienam jų rūpinasi visai atskira organizacija. Jiedvi abi yra reikalingos.

Mikolajczyko pergale

Lenkų prezidentas Racziewicz, po ilgo galvojimo ir svyravimo, sutiko pašalinti iš vyriausiojo armijos vado vietos generolą Sosnkowski. To reikalavo premjeras Mikolajczyk ir visas jo kabinetas.

Gen. Sosnkowski yra pilsudskininkas. Mikolajczyk — valstiečių partijos vadas. Klausimas, ar lenkai dabar galės lengviau susitarti su rusais?

tingo laiko apskaičiavimo tokiose aplinkybėse, bet reikia dar ir išvertmės.

Tai tokią "laimę" Rusijos darbininkai turėjo prieš karą. O dabar dar blogiau.

Karo metu įstatymas dar paastrintas.

Taikos metu darbininkus baudavo už pavėlinimą į darbą civiliai teisniai.

"Karo metu," rašo Edward Angly, "darbininkus Rusijoje baudžia už pasivėlinimą arba neatėjimą į darbą ne civilis teisėjas. Nepasitaisius darbininkai karo įmonėse atsiduria karo teisme. Kokie kieti šitų teismų sprendimai, parodė šią savaitę straipsnis, kurį parašė laikraščiams valstybės karo prokuroras, A. Kuzmin.

"Jisai pasakoja, kaip viena mergina dažnai neateidavo dirbti Trijų Kalnų dirbtuvėje Maskvoje, didžiausioje Rusijos drabužių dirbtuvėje, ir buvo už tai pasiūstas penkeriems metams į kalėjimą.

"Už pasitraukimą iš darbo be leidimo vienas darbininkas gavo penkerius metus kalėti, kitas šešerius. Viena moteris, kelis kartus neatėjusi į darbą be svarbios priežasties, gavo aštuonerių metų kalėjimo bausmę"

Prokuroras savo straipsnyje duoda vėjo tiems, kurie sako, kad darbininkai neturėtų būti baudžiami šitokiomis skaudžiomis bausmėmis. Jisai teigia, kad sovietų darbininkija tam "pritaria".

Rusų kalboje yra posakis: "Karos mėgsta būti spingamas smetonėje". Tur but, ir tie sovietų pramonės darbininkai "mėgsta", kad Stalino biurokratija elgiasi su jais, kaip su katorgininkais.

Tačiau Maskvos pasamdyti agentai bando įtikinti žmones Amerikoje, kad Stalino karalystėje viešpatuoja "darbininkų laisvė". O kai kurie "liberališki" gudruoliai kalba apie "ekonominę demokratiją" Maskvoje.

KALBANT APIE "NUTS"

Rojus Mizara netiki, kad Juozas Sukys-Sakalauskas buvo taip akiai įtikėjęs į "leninizmą", jogei Lenino mirties sukaktuvių minėjime šaukėsi į bolševizmo tėvą "atsiklaupę ant kelių". Bet lietuviai Grand Rapids'e (Mich.), kurie matė savo akimis, pasakoja apie tai, kaip apie faktą.

Tiesa, kad sveiko proto žmogus taip, kaip elgėsi Sukys-pakutiniai keleriais savo buvimo Amerikoje metais, nebūtų elgėsi. Jisai galėjo būti, vartojant Mizaros kalbą, "nuts". Bet Sukys nebuvo labiau "nuts", negu Mizara ir jo dabartiniai bendradarbiai, jeigu jie nuoširdžiai garbina sovietų diktatūrą.

Leninas dar visgi skelbė tam tikras humanitarines ir demokratines idėjas ir bandė "kai kurias jų vykdyti gyvenime. Pavyzdžiui, jisai priėmė tautinio apsisprendimo principą, kaipo keliarodį Rusijos santykiuose su mažomis tautomis. Šituo principu pasiremdamas, jisai pasirašė taikos sutartį su Estija, Latvija ir Lietuva, pripažindamas joms pilną valstybinę nepriklausomybę ir "visiems laikams" atsakydamas nuo bet kokių pretenzijų į jų žemes.

Leninas skelbė kiekvienos pavergtos tautos teisę atsiskirti nuo pavergusių ją valstybės ir viešai pasmerkė, kaipo "aneksiaciją", prievartos vartojimą prieš tautą, kuriai neduodama teisės laisvai pasisakyti, ar ji nori būti vienos valstybės ribose su kita tauta, ar nenori.

Pas Staliną šitų principų ne-

bariški bombardavimai — tai ryškūs mokslo laimėjimų panaudojimo grynai žudymo ir grobimo tikslams pavyzdžiai. Toks sprogstamųjų medžiagų vartojimas, reikia tikėtis, bus baigtas įgyvendinus naują, teisingesnę ir žmoniškesnę visuomeninę santvarką, bet šių medžiagų gamyba ir tada nieku būdu nebus sustabdyta. Darbai kalnuose ir požemiuose, tunelių statyba, kova su ledu ir ledų grūtimis, didžiulių kelmų rovimas ir t.t. ir t.t., net imtinai iki žmonijos svajonės įgyvendinimo apie tarpplanetines keliones raketomis — visa tai reikalauja ir reikalaus didelių kiekių įvairių sprogstamųjų medžiagų, kurios tada tarnaus jau išimtinai žmonijos progreso reikalams.

Kaučukas, skysta anglis, plastmasė, pluoštas.

Prieš 100 metų visame pasaulyje kaučuko buvo suvartojama tik... 3 tonos. Pirmas naftos fontanas Amerikoje išrūškio tik 1857 m. ir tik dėl to, kad būvo atrastas žibalo pritaikymas apšvietimui. Benzinas tada dar tebebuvo menkavertis produktas, kurį godūs kapitalistai pirmiausia davė žibalo "suvartojimui padidinti", dėl ko tik vienoj Anglijoje 1852—1956 m. dėl "neatsargaus" žibalinio lempų vartojimo sudegė apie 2,000 žmonių. Naturaliosios egzotinės dervos tada tebedavo tik gana retai vartojamos lakų gamyboje, rukymams ir t.t.; šilkas, dramblio ir mamuto kaulas buvo didelės prabangos dalykai.

Sunku patikėti, kad beveik vienos žmonių kartos akivaizdoje buklė minėtų medžiagų atžvilgiu būtų taip pagrindiniai pasikeitę. Visame pasaulyje dabar suvartojama kaučuko kiekis jau pašoko iki milijono tonų per metus. "Dėl naftos", kaip teisingai pasakė vienas mokslininkas, "kulturingosios tautos pasiryžusios perkasti vieną kitą gerkle", ir jau kyla baisi perspektyva ateity visai išsemti naftos šaltinius, kuriuos gamta pripildė per šimtus milijonų metų. Šilkas tiesiog mus akivaizdoje pasidarė plačiausiai vartojama medžiaga. Vieną sritį po kitos užkariauja plastinė masė. Ir sintetinės chemijos nuopelnai šiuo atžvilgiu yra labai dideli: ji gali didžiulius puikiais vaisiais dirbtinio kaučuko, naftos, šilko, plastinių masių, dervų ir kitų produktų gamybos srityse.

Vienoje savo paskaitų garsusis Lui Pasteras susizavėjęs kalbėjo apie chemiją: "Ar atsirastų jūsų tarpe nors vienas jaunuolis, kurio smalsumo ir susidomėjimo labiausiai nesužadintų tai, jeigu jūs, duodami jam bulvę, pasakytumėte, kad iš tos

Algos nukirtimas už 20 minučių pasivėlinimą.

Korespondentas Angly rašo:

"Jeigu pasivėlinai 10 minučių į darbą, tai tavo pašauks 'ant karpeto' — arba bent į dirbtuvės direktoriaus kabineta, kuriame nėra kilimo. Jo pareiga yra pranešti kiekvienam, kad jisai tave išbarė."

"Jeigu tu pasivėlinai 20 minučių, tai tavo byla eina į civilį arba žmonių teismą, kuris gali nukirsti tavo algą 25 nuosimčiais pusei metų. Užveizdos ir direktoriai neturi pasirinkimo šiame reikale. Kai darbininkas pasivėlinai 20 minučių arba daugiau, tai jie patys bus bėdoje, jeigu jie neatiduos jo teismui."

"Bet Rusijoje pasivėlinai 20 minučių į darbą yra lengva, net jeigu tu atsikelsi anksti ir paimsi daug laiko kelionei. Daugumoje miestų transportacijos priemonių neužtenka, ir prie busų bei gatvėkarių sustojimų laukia eilės žmonių. Sibiro stepėse ir kitose vietose už Uralo Kalnų, kur buvo nukelta tiek daug Rusijos žmonių, apsigyvenimo tikslu, miestai dygo, kaip grybai, taip greitai, kad susisiekimo priemonės tenai yra visai neganėtinos.

"Kiekvienas darbininkas stengiasi surasti butą arti savo darbo vietos, bet ne visuomet tai yra galima ir daugeliui tenka kasdien eiti pėsčiomis po kelias mylias, — kas yra nepigu, kai šalčiai buna žemiau zero. Dažnai nepakanka gerų norų ir rūpes-

Vytauto Didžiojo Muziejus, apšviestas nakties metu. Vokiečiai, apleisdami Kauną, jį išsprogdino.

B. G. Andrejevas

ŽYMIJI CHEMIJOS IŠRADIMAI

(Tęsinys)

1847 m. italų chemikas So-brero, veikdamas azoto ir sieros rūgščių mišiniu glicerina, pagamino labai stiprų, alyvos pavidalo, sprogstamąjį skystį, nitroglicerina, kuris buvo itin pavojingas vartoti, nes jis neretai sprogdavo be jokios aiškos priežasties. Tik 1866 m. švedų inžinierius Alfredas Nobelis sugebėjo "pažaboti" nitroglicerina, sumašęs jį su infuzorine žeme ir pagamines tokių būdu pirmąjį dinamitą.

1885 m. prancūzų chemikas Vjel, ypatingai perdirbęs piroksilina, paverė jį drebučių pavidalo mase, tinkama vartoti vietoj parako. Be žymiai didesnės sprogstamosios jėgos, šis parakas skiriasi nuo juodojo parako dar ir tuo, kad suanant jį neduoda dūmų. Bedūminio parako gaminimui chemikai vėliau išmoko panaudoti ir nitroglicerina.

Kai 1789 m. chemikas Hausmanas, veikdamas indigo azoto rūgštimi, gavo pikrino rūgštį, jis visai nenuvokė, kiek žmonių gyvybių vėliau sunaikins jo išradimas. Ilgą laiką niekas ir nemanė, kad šis junginys gali sprogti. Praslinkus šimtui metų, lydyta pikrino rūgštis (gaminama, savaime aišku, ne iš indigo, bet iš akmens anglies deguto perdirbimo produktų) lidito, ekrazito, melinito, šimozė ir kt. vardais užkariavo svarbią vietą karo technikoje.

1863 m. Vilbrandas gavo iš toluolo (gaunamo taip pat iš akmens anglies deguto) naują junginį trinitrotoluolą, kurį nuo šio amžiaus pradžios presuotą ar lydytą emė vartoti trotilo vardu sprogstamiems patrankų sviediniams, povandeninėms minoms, torpedoms ir t.t.

Jeigu skaitytojas pasikaitys kokią nors knygą apie sprogstamąsias medžiagas, tai jis pamatys, kad dauguma jų buvo pagamintos tik organinės sintezės keliu. Tiesa, žmonijai kol kas netenka ypatingai džiaugtis šiais organinės sintezės laimėjimais: ramių Abisinijos kaimų, Ispanijos ir Kinijos miestų barbariškų pėdsakų. Jisai reikalauja tikrai "strateginių sienų" ir "saugumo" savo imperijai.

Bet Mizara ir kiti panašūs tipai šitą imperialistinę jo politiką remia visoms keturioms, nepaisydami net to, kad ji lemia vargą ir priešpauą jų tėvų žemei. Nepaisydami ir to, kad ją atstriaui nupeikė Amerikos valdžia!

Taigi, jeigu Juozas Sukys-Sakalauskas buvo "nuts" dėl to, kad jisai dievino Leniną, tai kaip reikia apibūdinti dabartinį "stalinizmą" dievintojus? Jie yra arba visai pakvairę — arba patsidavę.

Dabar Lui Pasteras prie tų savo žodžių galėtų pridėti dar keletą, kurie nepalyginamai labiau padidintų "jaunuolio" smalsumą ir susidomėjimą. Prieš 10 metų, 1928 m., rusų chemikas ir Leningrado karo medicinos akademijos profesorius S. V. Lebedevas, vėliau akademikas, pagamino 2 kg. kaučuko iš... bulvių. Šiuo metu Sovietų Rusijoje jau dirba eilė fabričių, kurie gamina kaučuką ne pagal sudėtingus gyvybinius procesus, vykstančius tropinio medžio hevea organizme, bet kukliu cheminiu būdu. Iš prasto spirito (gaminamo daugiausia iš bulvių), kalkių ir anglies dabar pagaminamas puikus kaučukas.

Naftos atsargos žemės vidurinėse nyksta. Daugelis kraštų jau dabar jaučia didelį naftos trūkumą. Kuo pakeisti naftą? Sintetinė chemija drąsiai kovoja ir dėl šio uždavinio išsprendimo.

Anglies atsarga žemės vidurinėse yra 6-0 kartų didesnė negu naftos atsarga. Daugybę anglies (apie 1200 milijardų tonų) slepia vien didžiuliais Sovietų Rusijos plotai. Naturalinė anglis — kolosalingas grynanglio šaltinis. Tokių grynanglio šaltinių gali būti ne tik anglis, bet ir durpės, ir kitos grynanglio turinčios medžiagos. Šias kietąsias medžiagas chemikai dabar jau sugeba paversti skystu, panašiu į naftą, kuru. Naftos atsargų išsekimo (taip pat ir kai kurių kitų gamtoje randamų medžiagų) pavojus sintetinės chemijos dėka jau nebus, daro rūpesčio žmonijos atečiai.

Praeitą amžiaus antroje pusėje išrasta celuloidė buvo kuklaus uždavinio pasekmė — pradžioje tebebuvo norėta rasti tik pigų dramblio kaulo egzotinių dervų ir t.t. pakaitalą. Po šios pirmosios plastinės medžiagos, gaunamos išdirpinant nitroceluliozės kamferoje, sekė galaitas, bakelitas, karbolitas, polopapas, erolai, rezolai ir eilė kitų medžiagų, kuriams šiandien chemikai gamina iš pieno kazeino, fenolo, šlapalo ir t.t., veikdami šias medžiagas aldehidais (kurių kiekvienam labiausiai žinomas formalinas) ir kitomis priemonėmis. Šioje srityje sintetinė chemija pasiekė tokių didelių laimėjimų, kad šiandien plastinės masės iš kuklių erzacų virto nepaprastai svarbia technine medžiaga. Toji medžiaga lengvai duodasi formuojama, presuojama, liejama ir plačiai pritaikoma elektrotechnikoje, mašinų statyboje, aviacinėje pramonėje, lengvojoje pramonėje ir kitose šakose, — tai medžiaga, kuri daugeliu atveju sėkmingai atstoja brangius ir nuostolingus spalvotuosius metalus.

(Bus daugiau)

bulvės jis gali padaryti cukrų, iš cukraus spiritą, o iš spirito eterį ir actą?"

Dabar Lui Pasteras prie tų savo žodžių galėtų pridėti dar keletą, kurie nepalyginamai labiau padidintų "jaunuolio" smalsumą ir susidomėjimą. Prieš 10 metų, 1928 m., rusų chemikas ir Leningrado karo medicinos akademijos profesorius S. V. Lebedevas, vėliau akademikas, pagamino 2 kg. kaučuko iš... bulvių. Šiuo metu Sovietų Rusijoje jau dirba eilė fabričių, kurie gamina kaučuką ne pagal sudėtingus gyvybinius procesus, vykstančius tropinio medžio hevea organizme, bet kukliu cheminiu būdu. Iš prasto spirito (gaminamo daugiausia iš bulvių), kalkių ir anglies dabar pagaminamas puikus kaučukas.

Naftos atsargos žemės vidurinėse nyksta. Daugelis kraštų jau dabar jaučia didelį naftos trūkumą. Kuo pakeisti naftą? Sintetinė chemija drąsiai kovoja ir dėl šio uždavinio išsprendimo.

Anglies atsarga žemės vidurinėse yra 6-0 kartų didesnė negu naftos atsarga. Daugybę anglies (apie 1200 milijardų tonų) slepia vien didžiuliais Sovietų Rusijos plotai. Naturalinė anglis — kolosalingas grynanglio šaltinis. Tokių grynanglio šaltinių gali būti ne tik anglis, bet ir durpės, ir kitos grynanglio turinčios medžiagos. Šias kietąsias medžiagas chemikai dabar jau sugeba paversti skystu, panašiu į naftą, kuru. Naftos atsargų išsekimo (taip pat ir kai kurių kitų gamtoje randamų medžiagų) pavojus sintetinės chemijos dėka jau nebus, daro rūpesčio žmonijos atečiai.

Praeitą amžiaus antroje pusėje išrasta celuloidė buvo kuklaus uždavinio pasekmė — pradžioje tebebuvo norėta rasti tik pigų dramblio kaulo egzotinių dervų ir t.t. pakaitalą. Po šios pirmosios plastinės medžiagos, gaunamos išdirpinant nitroceluliozės kamferoje, sekė galaitas, bakelitas, karbolitas, polopapas, erolai, rezolai ir eilė kitų medžiagų, kuriams šiandien chemikai gamina iš pieno kazeino, fenolo, šlapalo ir t.t., veikdami šias medžiagas aldehidais (kurių kiekvienam labiausiai žinomas formalinas) ir kitomis priemonėmis. Šioje srityje sintetinė chemija pasiekė tokių didelių laimėjimų, kad šiandien plastinės masės iš kuklių erzacų virto nepaprastai svarbia technine medžiaga. Toji medžiaga lengvai duodasi formuojama, presuojama, liejama ir plačiai pritaikoma elektrotechnikoje, mašinų statyboje, aviacinėje pramonėje, lengvojoje pramonėje ir kitose šakose, — tai medžiaga, kuri daugeliu atveju sėkmingai atstoja brangius ir nuostolingus spalvotuosius metalus.

(Bus daugiau)

PIRKITE KARO BONUS

BENDRO LIETUVAI ŠELPTI FONDO RAŠTINĖS ATIDARYME DALYVAVO AUKŠTŲ SVEČIŲ

Rugs. 26 d. — 5 val. p.p. įvyko oficialus BALF raštinės, 19 W. 44th Street, New York, atidarymas, kuriame dalyvavo per 60 žmonių: National War Fondo, įvairių kitų tautų fondų, miesto, spaudos, tikybinių organizacijų, jų šalpos įstaigų galvos bei kitų įstaigų atstovai.

Programa vadovavo BALF pirmininkas, Dr. Juozas B. Končius. Invokaciją atliko Msgr. Robert E. McCormick, New Yorko vyskupijos atstovas.

Principaliais kalbėtojais buvo New Yorko miesto tarybos pirmininkas Newbold Morris ir Lietuvos ministras pulk. Povilas Zadeikis iš Washingtono.

Gražią, lietuviams ir Lietuvai laimės linkinčią kalbą, New Yorko miesto oficialūs reprezentantas palinkėjo kuodaugiau sia laimės ir pasisekimo sunkiam šalpos darbe. Garbingasis svečias pabrėžė, jog New Yorkas, visada gelbėjęs visus nelaimėje, ir dabar šiltai gelbės ir Lietuvai kaip gelbsti kitoms — trisdešimts vienai nuo karo nukentėjusiai tautai. Kaip tik dabar, esą, iki lapkričio 11 d. New Yorkas pasiryžęs sukelti \$17,200,000 šalpos reikalams; ir kalbėtojas baigdamas pabrėžė

neturįs baimės dėl Lietuvos likimo, jeigu Prezidentas Rooseveltas ir Britų premjeras Churchill, priėmę Atlanto Čarterį, jo laikysis. O kad tie vyrai savo žodžio laikysis, abejojti netenka. Visa Amerika nenurimanti, kol bus įvykdytas Atlanto čarteris.

Lietuvos ministras Washingtono pulk. Povilas Zadeikis, pažymėjo, jog nors Lietuva pati nekariaujanti valstybė, bet tarp vokiečių ir rusų, budama pačiam karo fronte, labai nukentėjusi ir kenčianti. Juk joje karo frontas ir šiandien tebėra! Zadeikis reišė vilties Lietuvai nepriklausomybę atgauti. Pažymėjo, jog apie 250,000 Lietuvos žmonių išgabtųjų ir pabėgusių. Jiems reikės pagalbos.

Atidarymas pradėtas Amerikos, baigtas Lietuvos himnais, kuriuos vadovavo Barbara Darlys ir Marijona Kižytė.

Atidarymo dieną, raštinė išpuošta Amerikos ir Lietuvos vėliavomis, Vytimi, National War Fondo literatūra ir informacijomis apie šalpa Lietuvai. Tiek amerikiečiai, tiek visoms kitoms tautoms šalpos darbuose vada, lietuviams palinkėjo kuodaugiausia laimės ir Fondui pasisekimo. Fondo sekretorė, p. Nora Gugienė, žvelgdama iš moteriško taško, įkurtus pasistengė papuošti gėlėmis, kurioms parupinti savo artistiską skonį parodė p. Salomėja Čerienė, raštinės sekretorė.

Svečius savo lėšomis gražiai pavaišino Katalikų Federacijos Maspetho Skyrius. Svečius priminėjo ir vaišino tautiškais kostiumais pasipuošusios: Ona Valaitienė, Izabelė Laučienė ir Aldona Valaitytė. Nelietuviams lietuviškos vaišės ir lietuviški kostiumai labai patiko.

Pažymėtina, kad buvo svečių ir iš toliau. Fondo vice-pirmininkas Nadas Rastenis iš Baltimore, Md., ir Fondo direktorius Jonas P. Tuinila iš Boston, Mass.

Po visų ceremonijų, BALF pirmininkas, Dr. J. B. Končius, visiems gražiai padėkojo. Tiek National War Fund, tiek kitų fondų atstovai, tiek amerikiečių spauda Lietuvai šelpti įstai gą labai gražiai įvertino ir palinkėjo laimės jos kilmiose pareigose, kas mums, lietuviams, duoda daugiau noro ir energijos dirbti.

Amerikos oficiozo teises įgijęs „The New York Times“ dienraštis savo laidoje rugs. 27 d. apeigas gražiai aprašo:

„Povilas Zadeikis, Lithuanian Minister to the United States, and Newbold Morris, President of the City Council were optimistic speakers yesterday at the opening of the headquarters of the United Lithuanian Relief Fund of America at 19 W. 44th St. Dr. J. B. Končius, Chairman of the new organization, presided.

Mr. Zadeikis pointed out that although Lithuania „is not listed among the belligerent nations of this war, her

Amerikiečiai ir francouzai įsilaužė į Belfort tarpekalnį, kuris veda į Vokietiją.

suffering has been great enough to have her listed as a member of the National War Fund”, as a result of the country’s being a battlefield for fierce fighting between Nazi and Soviet armies. He said the Lithuanian people hope the principles of the Atlantic Charter finally will bring “true liberation” to their country. Mr. Morris said New Yorkers have always rushed to the aid of “disaster-stricken peoples” and, because “Lithuania is one of the thirty-one nations united in the National War Fund drive now under way,” he looked forward to Nov. 11, “when we will exceed our goal of \$17,200,000”. He added that he had “no fear for Lithuania, if the two who drafted the Atlantic Charter will stand behind its language.”

— Korespondentas.

Remarks by Povilas Zadeikis, Minister of Lithuania

Lithuania’s geographic situation and the imperialistic ambitions of her great neighbours are chiefly responsible for my country’s plight in the past and at this very moment, when Lithuanian territory is torn into parts by warring German and Soviet forces, and the people are subjected to the repeated horrors of war.

Though Lithuania is not listed among belligerent nations of war, her sufferings are among the greatest. Her loss of manpower because of casualties at home and deportations for political and strategic reasons amounts to a quarter of a million. Most of her deportees to Siberia and to German mines are considered doomed. Her many cities in ruins and farmsteads in ashes. Victim of two aggressive invasions in 1940 and in 1941, Lithuania resisted both the Red and Brown

occupations. Fighting for survival and defending their sacred rights for liberty and independence, the Lithuanian people, led by their Supreme Committee of National Liberation, are determined to continue their liberation efforts till principles of the Atlantic Charter become a living reality under Lithuanian skies.

In this connection the Lithuanian nation, mindful of generous moral support of America, Great Britain and of many other nations, would be most fortunate if victorious Soviet Union would act in unison with other great nations and let the Lithuanian people to form their own Government in accordance with their will, freely expressed through democratic balloting. Only then would Lithuania acclaim the riddance of German occupation by the Soviet troops as liberation. Unfortunately, news coming from German-Soviet occupied Lithuania provide no space for immediate optimism. New liberation seems to be turning into old occupation.

Meantime, Lithuania appears perplexed with other problems, problems of food, of shelter, of warm clothing for coming winter, of medical supplies. Because of malnutrition tuberculosis and other deceases are taking a heavy toll especially among the younger generation. Lithuania is grateful to the American Red Cross for initial efforts in sending a considerable amount of supplies.

Now at this modest ceremony we are witnessing another act of Good Samaritan: Americans of Lithuanian descent have formed United Lithuanian Relief Fund of America, headed by energetic chairman Dr. J. B. Končius. This organization of patriotic Americans and sincere friends of deserving Lithuania has become a member of the United War Fund and is about to start a vigorous drive for funds. I have no doubts that with success and will be long remembered. On behalf of Lith-

REIKIA DARBININKŲ IR DARBININKŲ BUTINIEMS KARO DARBAMS

Trukumas kai kurių strateginių karo produktų mažina spartumą Amerikos žygiavimo pirmyn karo frontuose, sako H. W. Williams, United States Employment Service ofiso meredžeris, 308 North Michigan avenue. Jisai paskelbė, kad reikia tuojau 500 vyrų ir moterų darbininkų 25-se karo įmonėse, kurios gamina butinas — „must“ — reikmenes ginkluotoms jėgoms.

P-nas William aiškina, kad šitas karo įmones ginkluotos jėgos apibudina kaip nepaprastai svarbias karo pastangoms. Armija ir Laivynas, sako jis, kreipėsi prašymu, kad mes stengtumės visomis išgalėmis parupinti joms reikiama kiekį darbininkų.

Toliau Williams aiškina, kad USES (United States Employment Services) stengiasi parupinti darbininkų kalbamoms čia įmonėms pirmą, negu darbininkai ir darbininkės buna siunčiami kitoms įmonėms. O kokios rūšies įmonėms darbininkai buna reikalingiausi, tai nusprendžia Washingtono Gamybės Komitetas.

Dabartinio laiku trukumas darbininkų Chicagos srityje jaučiama šiose gamybos šakose: radio ir radar, farm implements, automotive equipment, ammunition and shells, special tools and dies, special machinery, processing and storage of perishable foods.

Apie 100 įvairių rūšių darbų pageidauja moterų darbininkų. P-nas Williams ragina visus asmenis, vyrus ir moteris, kurie

vania I thank you all and wish you luck and cooperation of all the people of good will, September 26, 1944 New York City. your efforts will be crowned

nori dirbti „must“ darbavietyse, kreiptis į USES ofisus adresu 308 North Michigan ave., bet kurią savaitę (paprastą) dieną nuo 8:30 valandos ryto iki 5 valandos popiet.

Šiandien Prasideda Community and War Fund Vajus

Šiandien, spalio mėn. 2 dieną, oficialiai prasideda Community and War Fund vajus. Jo tikslas yra sukelti Chicagoje ir apylinkėje \$12,980,000.

Sukelti pinigai bus skiriami kariuomenės centrų užlaikymui, pašalpai teikti nukentėjusiems dėl karo, jų tarpe ir lietuviams, labdarybės tikslams Chicagoje ir apylinkėje.

Lietuviai ir lietuvaits aktyviai dalyvauja vajuje.

Republikonai Varys Rinkimų Kampaniją Cook Kauntėje

Šią savaitę Republikonų Partijos veikėjai sukoncentruos rinkimų kampanijos „kanuoles“ Cook kauntėje: sakys prakalbas, laikys pasitarimus, rašys straipsnius spaudoje, etc. Tuo gi tarpu demokratų darbuosis daugiau Illinois pietinėje daly, įeskodami čia pritarimo savo kandidatams.

100 Šeimų Pabėgo Nuo Potvynio

MURFREESBORO, Tenn. — Šioj apylinkėje palijo smarkus lietus. Stone upė išsiliejo iš krantų. Daugiau nei 100 šeimų, gyvenančių upės pakraščiu, turėjo pabėgti iš savo namų.

ASTHMA

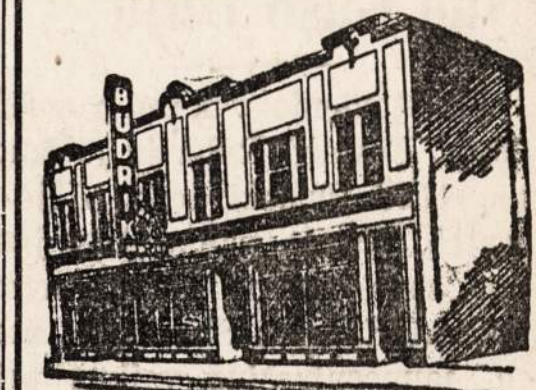
WRITE FOR FREE TRIAL OFFER! Jūs kenčiate nuo Bronchial Dusulio Paroxysmų, nuo kosulio, užduso, čiudėjimo — rasite greitai d. DYKAL PASULYMO. Atsiųskite mums „neįsądomų“ specialiai pagaidinam. NACOR, 836-R State Life Bldg., Indianapolis 4, Indiana.

EXTRA! EXTRA! Permainytas vardas ir adresas. **MONARCH LIQUOR** Lietuviškas Žydukas 3529 S. HALSTED ST. Phone YARDS 6054

TRIANGLE RANGE OIL

Švariai Deganti **PEČIŲ IR FURNASŲ ALYVA** „Grades“ dėl kiekvieno burnerio DEL ATSAKANCIO IR TINKAMO PATARNAVIMO KREIPKITES **TRIANGLE OIL CO.** 2430 W. 26th STREET Phone CANAL 2020

BUDRIKO RADIO VALANDOS: W. H. F. C. 1420 K. Ketverge, 7 valandą vakaro. W. C. F. L. 1000 K. Nedėlio, 9:30 val. vakaro.

DIDELĖ RAKANDŲ, RADIO IR JEWELRY KRAUTUVĖ **JOS. F. BUDRIK, INC.** 3241 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. Tel. CALUMET 7237-4591

SOPHIE BARCUS

RYTINĖ RADIO VALANDA —IS STOTIES— W.G.E.S.

Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto. Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto. Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare. Išgirsite vėliausias žinias muziką ir kitus idomius pranešimus.

BUY DEFENSE STAMPS BONDS **KEEP 'EM FLYING**

NUVARGUSIOS DEGANČIOS NIEŽIANČIOS Prakaituojančios KOJOS Greita joms pagalba vienos minutės masažavimu su **DEVINE OINTMENT**. Tegu butina alyva su **DEVINE OINTMENT** suminkština tuos kornus ir sutirnumus ir tuomet džiaugsmas patogumui ir be skausmo vaikščiojimu. Parduodamos su pinigų gražinimo garantija pas jusų vietos vaistininką arba pas **WIEBOLDTS-GOLDBLATT.** **Devine Ointment** Nesuteptantis — Nenudažantis 800 N. Clark St., City SUPERIOR 1462.

AKIŲ SPECIALISTAI **DR. VAITUSH, OPT.** LIETUVIS

Mapo 26 metų praktikavimas jus garantavimas **Optometricaly Akių Specialistas** Palengvina akių itempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudama akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipia į mokyklos vaikus. Atitaisome akių color blind. VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 val. vakaro. Seredomis uždaryta, o Nedėlio pagal sutartį. Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirma.

4712 South Ashland Av. Phone YARDS 1373.

Dr. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 25 metų patyrimas

Tel. YARDS 1829 Pritaiko Akinus Kreivias Akis Ištaiso. Ofisas ir Akinų Dirbtuvė 3401 SO. HALSTED STREET kampas 34th St. Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlio pagal sutartį.

DR. KARL NURKAT (NURKAITIS) Pritaiko tinkamai akinius už prieinamą kainą. Tel. CALUMET 4591 3241 So. Halsted Street BUDRIKO RAKANDŲ IR JEWELRY KRAUTUVĖ

RACIONAVIMO KALENDORIUS

Mėsai ir riebalams raudonos stempos A8 iki Z8 ir A5 iki K5 geros neribotą laiką.

Procesuotam maistui mėlynos stempos A8 iki Z8 ir A5 iki L5 geros neribotą laiką.

Kurenamos alyvos kuponai 4 ir 5 (1943-44 m. periodo) gerai iki rugpjūčio 31 dienos 1945 m. Kuponas 1 (1944-45 m. periodo) geras iki rugpjūčio 31 d. 1945 m. Kuponai 2 ir 3 geri nuo gruodžio 18 d. iki rugpjūčio 31 d. 1945 m.

Gasolino 13A kuponai geri iki gruodžio 21 d. š.m.; kiekvienas geras 4 galionams. Kuponai B4 ir C4 geri kiekvienas penkiems galionams neribotą laiką.

Batams stempos 1 ir 2, trečioji knygelėje, geros neribotą laiką.

Cukrui stempos 30 iki 33, ketvirtos knygelėje, geros kiekviena penkiems svarams. Stempas 40, gera 5 ms svarams kenavimui, pasibaigia vasario 28 d. Ekstra 20 svarų kenavimui galima gauti su stempu 37, bet reikia, kad ją užgirtų lokalinė racionavimo taryba.

Du Vaikai Žuvo Nuo Gaso Dujų

Penktadienio vakare, rugsėjo 29-tą, Edward Ryba ir jo žmona, 1248 Pulaski road, išėjo į teatrą. Namie paliko tris jaunuosius vaikus ir kaimynų dukterį, Dolores Shrein, 14 metų, jaunesniuosius vaikus prižiūrėti.

Namie paliko taipgi neužgesintą gaso ugnį, kuri kaitino vandenį. Kadangi butas yra nedidelis, tai ugnis išdegino visą oksigeną ir vaikai apsvaigo. Kai tėvai sugrįžo namo, tai rado 2 metų savo dukterį Lorraine negyva. Mirusi buvo ir Dolores Shrein. Kitus du Ryba vaikus, Jimmy ir Alice, pavyko atgaivinti.

Mergaitė Nusken- do Vonioje

Ponia Helen Gregory, 19 metų, pasodino vonioje savo vėnerių metų dukterį Hope, padavė dukteriai lėlių žaisti ir paleido purkšlinę mergaitę nuprausti. Moteris pati su savo motina trisdešimt stuboje. Kuriam laikui praėjus, motina atsiminė, kad reikia pažiūrėti kas darosi maudyneje.

Čia pamatė, kad pritekėjo gan daug vandens ir kad mergaitė paskendo vonioje. Moteris gyvena adresu 4919 N. Ashland avenue.

Karo Veteranai Gali Mainyti Darbus

Dean A. Spencer, War Manpower Komisijos pirmininkas Chicagoje, kurie prižiūri gyvulus, išspėja, kad 600 tų darbininkų išeis į streiką, nežilgo po to, kai jie praves balsavimą streiko klausimu. O klausimas bus balsuojamas spalio mėne.

Numato Stokjardų Darbininkų Streiką

Frank Monaghan, prezidentas lokalo stokjardų darbininkų Chicagoje, kurie prižiūri gyvulus, išspėja, kad 600 tų darbininkų išeis į streiką, nežilgo po to, kai jie praves balsavimą streiko klausimu. O klausimas bus balsuojamas spalio mėne.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE—FOR SALE
Namių Žemė—Pardavimui

PERKAM, parduodam ir mainom namus, lotus, farmas ir bižnius. Turime didelį pasirinkimą namų pirkti už cash arba mainais. Norinti pirkti ar mainyti, dėl greitesnio patarnavimo šaukite:

PAUL M. SMITH & CO.
REAL ESTATE—LOANS
—INSURANCE
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARDS 1001
(Po 6:00 P. M. šaukite
VIRGINIA 1662)

PARDAVIMUI 5 kambarių summer cottage. Long Lake, Ill. Didelis lotas. Austin 3287.

5 APARTMENTŲ murinis. Garų šildymas. 3-6 ir 2-4. Gerame stovyje. Paaukoja už \$8,500. Isenberg, 1311 So. Homan.

\$7,800—ATIDARAS APŽIURĖJIMUI 5252 So. Maplewood, 5 didelių kambarių, murinis bungalow. Porčiai ir 2 garažai. Moderniškas visais atvejais. Išmokėtas. Išmokėjimais.

\$32,000—arti 65th ir Eggleston. Pajamų \$12,000 ir metus. 46 kambariai, pilnai įrengti, kitchenette apartmentai. Kampinis murinis namas. Garų šildymas stokeris. Takasai \$310. Įskaitant 18 naujų refrigeratorių, 20 naujų gesinių pečių.

\$5750—arti 69th ir Lafayette, 2 aukštų medinė rezidencija, 7 kambariai, kaip naujas. Holland furnasas, garažas, žuolinės grindys, 3 viršų ir 4 apačioje.

7210 So. Lowe, \$11,000—3 flatų murinis po 6 kambarius. Karštu vandeniu šildomas pirmas aukštas. Pečių šildymas 2 ir 3 aukštais. Ažuliniai užbaigimai ir azuolinės grindys visur. Garažas. Tikras baronas.

\$11,000—6 dideli kambariai, murinis bungalow, karštu vandeniu šildomas; garažas; lotas 32x125; arti 63rd ir Kedvale. Ultra moderniškas.

Pašaukite MR. MEDORA—BEVERly 6155.

8354 So. Ashland Ave.

404 E. 88th STREET
Moderniškas 6 kambarių murinis bungalow. Karštu vandeniu šildomas. A-1 stovyje. 2 karų murinis garažas. 33 pėdų lotas. Kaina \$8,500. Greitai galima užimti. Atidaria apžiūrėjimui nuo 2 iki 5 sekmdienį arba dėl susitarimo pašaukite Mr. Johnson. Chas. H. Grant and Co. 11108 So. Michigan Ave. —PULMAN 9000.

BRIGHTON PARKE
Teisingas pasiūlymas nebus atmes. 2 flatų namas po 4 kambarius, visi įtaisymai; cementinis beismas; 2 karų garažas. Įmokėti \$1,000. Kitus kaip renda. Telefonuokite PROSPECT 1111.

12 KAMBARIŲ, asbestos shingles, didelis lotas, furnasų šildomas. 2 aukštų namas, gerame stovyje. 5 garažai, arti Grand Crossing I. C. Mullen Realty—DORCHESTER 0020.

TURIME PARDAVIMUI pagerintas žemės. Namų upių pakrantėse, miesto nuosavybės ir farmų višio dydžio. Praneškite mums ko jus pageidaujate. J. W. Ford's Agency, Kankakee, Ill.

ŠEŠTADIENIO GARSINIMOSE buvo klaidingai pagarsinta 2 fletis Marquette Parke, murinis, bungalow stogas, apšildomas. Kaina buvo padėta kaip \$15,500, o turėjo būti \$11,500.

CHARLES URNICH-URNIKAS
2500 W. 63rd St., 2 lubos
PROSPECT 6025

TUOJAU GALITE kraustyti į 5 kambarių medinę cottage, asbesto plytų siding, naujai dekoruota, kieta medžio grindys, canvas sienos, puikiam stovy. Kaina \$2,950. Savininkas 5410 S. Shields ave. Blvd. 3664.

6 KAMBARIŲ MURINĖ rezidencija, lotas 30x160, naujas furnasas, termostatu nustatoma šiluma, puikiam stovy. 2 karų garažas. Kaina \$6,900. 8852 S. Michigan ave.

sio 14 diena.

Šių darbininkų unija yra davusi prižadą nestreikuoti kol karas tęsis. Bet unijos pareigūnai sako, kad kompanija pati provokuoja streiką, nepaisydama Karo Darbo Tarybos patvarkymo.

Tikisi 2,000,000 Dovanų Iš Kareivių

Daug kalbama apie siuntimą Kalėdų dovanų kareiviams ir jureiviams užjūry ir stovyklose Amerikoje. Tačiau apskaičiuojama, kad tarnaujantys gincluotose jėgose atsiųs namiškams, draugams ir giminiams, Kalėdų dovanų apie 2,000,000.

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

NEREIKIA PATYRIMO

Sekami Darbai

* MACHINE OPERATORS
* MACHINE HELPERS
* CHIPPERS and GRINDERS
* HANDY MEN

GERAS MOKESTIS — PLUS BONUS

50 valandų į savaitę. Laikas ir pusė už virš 40 valandų darbą.

DYKAI Apdrauda * BUTINAS DARBAS
ATEITIS PO KARO.

E. M. WEYMER CO.

2820 WEST GRAND AVE.

PADEKIT BUDAVOTI KANUOLES DĖL NAVY!

**DANLY REIKALAUJA
MACHINE OPERATORS
IR
ARC WELDERS**

Jeigu neturite patyrimo, mes jus išlavinsime!

Aukščiausios darbo sąlygos. Geras maistas gaunamas už kaštus. W. L. B. užtvirtintas pasižymėjimo mokesčio planas, duodas jums galimybės žengti pirmyn kai mokysitės arba demonstruosite savo gabumus.

**WEST TOWNS BUSAI IR
GATVEKARIAI ATVEŽA
PRIE PAT DURŲ.**

**DANLY MACHINE
SPECIALTIES, INC.**

2100 SOUTH 52nd AVENUE.
CICERO, ILLINOIS.

REIKIA

VYRŲ

Butinam Darbui

Vietos yra Rytmečiais, Popiečiais
Vakarais dirbti.

GERAS MOKESTIS

Apskritų metų darbas.

MENESINIAI BONUS.

Ligoninės planas.

SHOTWELL MFG. CO.

3501 W. POTOMAC

**REIKIA
KAUTŲ TIKRINTOJO
PUIKI PROGA
TINKAMAM ŽMOGUI
ŠIS DARBAS SIULO
JUMS ATEITI
PO KARO.
INTERNATIONAL
TAILORING CO.
847 W. Jackson Blvd.**

**BUTINAI KARO INDUST-
RIJAI REIKALINGI ŠIE DAR-
BININKAI:**

Assemblers
Drill Press operators
Lathe hands
Machinists
Hand screw machine operators
Drill Press operators
Paint sprayers
Grinder-polisher
Punch press operators.
1736 No. Springfield

**REIKALINGAS
MECHANIKAS**

taisyti trailer bodies. Geros darbo sąlygos.

1150 WEST CERMAK
Matykite MR. RUSSELL

**BUTINAI KARO in-
dustrijai reikia šių dar-
bininkų:**

Stockmen
Packers & craters
Receiving room
helpers.
Paint room helpers.

1736 No. Springfield

FURNITURE FRENCH polishers ir spray darbininkų. 50 valandų darbo savaitę. Tapp, Inc., 1738 Arcade Place.

REIKALINGI BARBERIAI, 1-os klasės. \$40.00 į savaitę. Garantija ir komisas. 8 E. Harrison, WEBster 4738.

**REIKALINGAS
SENYVAS ŽMOGUS**
Dirbti dienomis dirbtuvėje—šiuo ir t. t. Šis darbas yra palyginti gana lengvas; pastoviai; karinis darbas.
GERAS MOKESTIS.
3600 W. POTOMAC

REIKALINGAS PORTERIS pagelbėti shipping room. Geras mokeskis. 40 valandų į savaitę. Maloni aplinkuma. Garfield Package Specialties, 705 W. Washington.

REIKALINGI VYRAI į stock room. Pastovus darbas. 2911 South Wabash.

Vyrų Darbininkų
Litografijų įmonėje. Geras mokeskis pradžioje. Proga išmokyti amato. H. J. SCHULTZ LITHOGRAPHING COMPANY
231 Institute Place
SUPERior 3633.

VYRO DIENOMIS IR PORTERIO Pastovus ir nuolatinis darbas dienomis. Geras mokeskis darbsiam žmogui. 40 valandų į savaitę; daug viršlaikio.

PONTIAC

812 W. VAN BUREN ST.

REIKIA DARBININKŲ prie namų statybos dideliame komercijos projekte La Grange, Ill. Darbas nuolatinis po 6-7 dienas. Daug viršlaikio. Pašaukite Carson arba Fridlund Mansfield 1436. Ragnar Benson, Inc., 4744 Rice St.

REIKIA 2 AUTO MECHANIKŲ. Vieno auto maliautovo; vieno karų plovėjo. 5½ dienos į savaitę. Sekmdienį ir naktimis neboreikia dirbti. Atostogos ir alga. Dykai apdrauda. Mahoney-Sirovatka Co., 5312 Cermak Rd., Authorized Buick Dealer.

REIKIA VYRŲ counter darbui ir vaikinių busų aptarnautojų.

Darbas dienomis ir vakarais. Duodame valgi ir uniformas.

HARDING'S
68 W. Madison

REIKALINGAS PAVIENIS žmogus prižiūrėti pečių. Kambarys dykai. Reikia mažo patyrimo. 2643 W. 71st St., Tel. YARDS 0660.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

APPLIANCE BIZNIS. Apleidžia miesta. Turi parduoti skalbiamų mašinų ir dulkių valytuvų aptarnavimo bizni. Visos dalys ir įrankiai bei mašinos. Dėl informacijos atsišaukite 10823 Longwood Drive.

MISCELLANEOUS WANTED
Ivairus Pareikalavimai

NORI PIRKTI PADUSKAS, kalėdas, plunksnines lovas arba bilę koki daiktą turinti žąsų, ančių plunksnų. 166 N. Aberdeen arba pašaukite HAYmarket 7846 arba HAYmarket 5752.

AUTOS-TRUCKS—MISCELLAN.
Automobilai ir Trokai—Bendrai

MOKAME AUKŠČIAUSIAS cash kainas už jūsų karą bilę metų arba nežiūrint kokiam stovyje butų. Pašaukite ENGLEWOOD 10451. Mes atvyksime pas jus.

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkų Reikia
REIKIA

DŽENITORKŲ

VALYMO DARBAS
MOTERIMS

VALANDOS:
5:30 po pietų iki 12 vakaro.

KARINĖ PRAMONE

**DINING ROOM
PATARNAUTOJŲ**

UNIFORMOS PARUPINTOS;
NEMOKAMAI VALGIS

Dienomis, vakarais arba
naktimis valandos.

ATSISIAUKITE

**Illinois Bell
Telephone Company**

**EMPLOYMENT OFFICE
FOR WOMEN
STREET FLOOR**

309 W. Washington St.

REIKIA MERGINŲ

Vėlesniu laiku high school gradua-tes. Mes siūlome jums darbus ir progas žengti pirmyn ir išmokysime savo lėšomis, kad jus tiktumėte sekantiems darbam.

* CHECK SORTERS & HANDLERS
* MACHINE BOOKKEEPERS
* I. B. M. PROOF MACHINE OPERATORS.

Gera transportacija
Geras pagrindinis mokeskis.
Geros darbo sąlygos.
PASTOVUS DARBAS.
Pamatykite MR. BORMAN tarpe 9 ryto ir 5 po pietų kasdien, iki 12 dienos šeštadieniais.

**MERCHANTISE
NATIONAL BANK
Merchandise Mart**

REIKIA

MOTERŲ

— ir —

MERGINŲ

BENDRAS DIRBTUVES DARBAS
DIRBTI PRAMONĖJE PO KARO.

Patyrimo nereikia.

ATOSTOGOS IR ALGA
po vienu metų tarnybos.
Ligoninės ir gyvybės apdraudos
prieinamas planas.

**ATLAS
BOXMAKERS, INC.**
2555 W. Diversey
Tel. ARMITAGE 1060.

**REIKIA
OPERATORŲ**

Vienos adatos siuvamos mašinos. Taipgi prie punch press darbo. Reikia ir kitokių nepatyrusių darbininkų. Pastovus darbas dabar ir bus po karo. Geras mokeskis. Malonios darbo sąlygos.

KROLL BROTHERS
Manufacturers of baby carriages and juvenile furniture.

1801 S. Michigan Ave.

**ČIA
AUKŠČIAUSIAS
MOKESTIS**

Pastovus apskritų metų darbas—naktinėms valytoms, šlavėjoms ir grindų plovėjoms.
Bile ka pirkite mūsų krautuvėje, gausite cash nuolaidą.
Draugiškos darbo sąlygos.
ATEIKITE SIANDIEN!
Employment Office 9-tas aukštas.

THE FAIR
STATE AND ADAMS STS.

REIKALINGA MOTERIS salad darbui. Geras mokeskis ir valgis. Šventadieniais nedirbama.

NATIONAL CAFETERIA

312 So. Wabash

REIKALINGA MOTERIS plovimui drabužių su plautamąja mašina ir namų darbui. Darbas nuolatinis kiekvienam ketvirtadieniui. Geras mokeskis. Mrs. Temkin, 2021 N. Whipple St. Albany 9139.

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkų Reikia

MERGINŲ IR MOTERŲ

Darbas Corrugated Box Plant

PATYRIMAS NEBUTINAS. PUKIOS DARBO SĄLYGOS

ATSILIEPKITE

MAXWELL BROS.

22nd AND MORGAN

Reikia
PROSYTOJŲ

STUBOJ DĖVIMOS SUKNELES
DARBAS DIENOMIS ARBA
NAKTIMIS

nuo 5 vakaro iki 12 naktų.

Švarus Darbas

**GERAS
MOKESTIS
BONUS**

Atsiliepkite

TABIN-PICKER & CO.
4119 W. Belmont Ave.

REIKIA NAKTINIŲ valytojų nuo 9:30 vakaro iki 5:30 ryto.

Taipgi moterų counter darbui. Geras mokeskis, valgis ir uniformos.

HARDING'S
68 W. Madison

**PUNCH PRESS
OPERATORŲ**

Lengvas, švarus darbas
GERAS MOKESTIS
plus bonus. Pasirinkite sau valandas ir pakaitas. Viršlaikis, jeigu jo norėsite. Pastovus darbas

3600 W. POTOMAC

REIKIA SENYVOS MOTERS— bendram stubos darbui. Paprastas virimas. Mylinčios vaikus. Geri namai priemiestyje. Geras mokeskis. Telefonas Winnetka 1472 collect, arba rašykite 1051 Cherry St., Winnetka.

**REIKIA SALDAINIŲ
SUPAKUOTOJŲ**
5 dienos į savaitę. Geras mokeskis. Maloni aplinkuma. Patyrimas nereikalingas.
**GARFIELD PACKAGE
SPECIALTIES**
705 W. Washington.

**Reikia
SOLDERERS IR
WIRERS**

GERAS MOKESTIS
Pastovus darbas.
Aateitis po karo.
**FRANKLIN
PHOTOGRAPHIC
INDUSTRIES**
223 W. Erie St. 5-tas aukštas.

**REIKIA OPERATORŲ
MERGINŲ IR MOTERŲ**

Mes turime darbus 20-iai patyrusių siuvamų mašinų operatorių šią savaitę prie motorų suknelių.
TUREST ATTEITI PO KARO.
Atsiliepkite dėl pasimatymo ir visu smulkmenų.
JOSEPHINE ARRIGO
2300 WABANSIA AVE.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ prižiūrėti vaikus. Nereikia skalbti nei langu plauti. Lengvas stubos darbas. Privatus kambarys ir maudyne. Alga \$20—\$25 į savaitę. Pašaukite HOLlywood 8974, Mrs. Rich.

Reikia Moterų
Pagelbėti virtuvėje ir plauti indus su mašina.
410 SO. MICHIGAN
CORDON CLUB
Phone WABASH 6333.

REIKIA MOTERS pusei dienos dirbti lengva stubos darbą. Eiti namo. 7917 Escanaba Ave. 1 aukštas. SAGinaw 5084 arba ESTerbrook 1585.

BEAUTY OPERATOR, patyrusi, 5 dienos į savaitę. \$40.00. 2448 Lincoln Avenue.

MERGINA, MOTERIS. Bendras stubos darbas—virimas. Maža šeima. suaugę. Turi būti švari. Privati maudyne. Reikalingi palaidymai. Nėra sunkaus darbo. Yra kiti darbininkai. 1 blokas iki transportacijos, teatras. Glencoe. Alga iki \$20.00. Phone Glencoe 288. Reverse charges.

</